

# Z CIZÍCH REVUÍ

## a) Revues francouzské.

### *Revue d'Infanterie.*

Duben 1928, čís. 427.

Nový Cvičební řád pro pěchotu. Revue reprodukuje předmluvu v I. dílu nového Cvičebního řádu pro pěchotu. (Technický výcvik.) (II. a III. díl dosud nevyšly.) V ní se praví, že bylo nutno přepracovati starý Cvičební řád z roku 1920 proto, že byl od té doby zaveden „Polní řád“ (Instruction provisoire sur l'emploi tactique des Grandes Unités), dále že byla provedena reorganisace armády (zmenšení počtu aktivních jednotek; předvídané zavedení jednorocní přesměnky služby) a že byla zvýšena palěbná síla pěchoty zavedením nového lehkého kulometu, který až do vzdálenosti 1200 m je skoro tak účinný jako těžký kulomet.

Zavedením Polního řádu bylo nutno zjednodušiti některé partie ČR. pro pěchotu, aby se v nich neopakovaly věci z Polního řádu. III. díl ČR. (Polní služba) sloučil v sobě různé přílohy k starému ČR. a zároveň provedl některé změny, hlavně pokud jde o modernější koncepci zajištění na pochodu a v uhytování.

Vzhledem k reorganizaci armády bylo nutno v ČR. mnohé věci zjednodušiti, zavést rychlejší způsoby výcviku poddůstojníků atd. Aby předpisu mohl dobře rozuměti i poddůstojník a důstojník v záloze, bylo nutno u družstva, čety ba i roty zavést imperativně omezený počet tvarů a vyjádřiti jich užití pravidly místo všeobecnými taktickými úvahami, které by si mohl každý vykládati jinak. Naopak zase u praporu a pluku, jichž velení v boji vyžaduje mnohem větších znalostí taktických, byl ponechán starý způsob výkladu.

Zavedením nového lehkého kulometu, dále zdvojnásobením počtu doprovodných moždířů a jejich zdokonalením (zvětšením přesnosti palby), vzrostla neobyčejně palěbná síla francouzské pěchoty, takže se mohou pěším jed-

notkám přikázati v útoku poněkud širší pásma než dosud, s tou podmínkou ovšem, že i pozorování, spojovací služba a zásobování učiní stejné pokroky.

Předmluva zdůrazňuje, že se v obraně může pěchota se svou novou výzbrojí velmi dlouho a bez pomoci jiných zbraní udržeti na dosti široké frontě i proti velmi silným útokům.

U praporu je důkladně rozvinut pojem palěbné základny. Další změny se týkají nařízení o udržování dotyku, o odvetných úderech, jež se omezují jen na četú a rotu; dále se praví, že úlohou záloh pěších jednotek není ani tak následovati za prvním sledem do průlomu, jako spíše rozšířiti průlom do stran.

Značné změny jsou v části, jednající o způsobu boje družstva a čety. Družstvo se nedělí organicky na dva roje. Rozdělí se v boji jen proto, aby nebylo tak viditelné a zranitelné. Velitel družstva nevedl dvěma rojům, nýbrž celému družstvu.

Jakmile vyjde II. a III. díl ČR., neopomineme čtenáře zpravití blíže o jejich obsahu.

Generál A. Tanant: Výcvik pěší divise. Několik poznatků získaných při taktickém výcviku pěší divise ve vojenském táboře v Bitche v l. 1926 a 1927.

I. Přezvědňý oddíl. (SPO.) Velitel divise musí mu dáti dostatečný prostor, aby měl dosti volnosti a nezdržoval pohyb předvojů divise. Velitele oddílu dojdou zprávy jen pomalu; teprve podle nich může užití svých hlavních sil; potřebuje tedy času, neboť jde o manévr oddílu jako celku. Pustíme-li jej však příliš daleko vpřed, bude izolován, bude jednat na vlastní vrub, bude mít ztráty tu i tam a na konec z něho nic nezbude. Velitel divise musí sám osobně dáti přezvědnému oddílu úkol. Vztah velitele oddílu k veliteli předvoje: dokud je SPO. daleko před předvojem, pracuje nezávisle na něm; narazí-li na odpor, zpo-

mali svůj postup a předvoje jej dohromady; pak je nutná souhra mezi SPO. a předvojí a SPO. bude podřízen veliteli předvoje. Bude-li ovšem divisionář konati svou povinnost, bude v kritickém okamžiku u velitele předvoje a může tedy o SPO. sám rozhodnouti. Velení SPO. je velmi obtížné, velitel musí býti výborným taktikem; je třeba těsné spolupráce všech prvků SPO. Proto musí býti sestaven již v míru. Oddíl sestavený ad hoc nebude k ničemu.

II. Přibližování Je velmi těžké odhadnouti sílu nepřátelského odporu, má-li protivník automatické zbraně. Pospíchají-li předvoje resp. i valné voje s manévrem, nedbajíce nutné opatrnosti, můžeme utrpěti velké ztráty. Naopak zase, vyčkáváme-li příliš dlouho, jednáme zase v prospěch nepřitele (jenž nás chce zdržovati). Řešení bude záviseti obyčejně na temperamentu velitele a v tom záleží právě nebezpečí, zvláště na počátku tažení. Tomu lze pomoci tím, že dáme veliteli předvojů tak přesný úkol, jak toho vyžaduje velitelova povaha. Úkol předvojů a jejich chování závisí i na úkolu divise: má-li se jíti rychle kupředu, musíme porazit překážky silou, i kdybychom snad měli míti ztráty. Je-li však situace nevyjasněná, je-li třeba opatrnosti, není-li naspěch, dáme dotykovým prvkům dosti času, aby zdolaly odpory s nejmenšími ztrátami. Nečinme si však iluzi: postavili-li před nás dobře vycvičený, zkušený a obratný nepřítel clonu z automatických zbraní, bude třeba mnoho času, abychom bezpečně poznali, co máme před sebou!

III. Zjednávaní dotyku a zahajovací boj. Zde zdůrazňuje autor, že SPO. zjednav dotyk s nepřítelem, je povinen hlásiti veliteli předvojů, kde by se dala nejsnáze prorazit nepřátelská clona, kterou SPO. sám proniknouti nemohl. Takové vhodné místo musí si SPO. zajistiti, aby usnadnil předvojům prorazit nepřátelskou clonu lokální akcí, organisovanou na způsob výpadu. O rozsahu výpadu rozhodne však divisionář.

V dalším nabádá autor k důkladnému studiu zahajovacího boje, o němž se v předpisech mluví jen velmi skoupě; připomíná znovu velikou důležitost pozemního pozorování u pěchoty i u dělostřelectva, za účelem zjištění nepřátelských kulometů. „Od prvního dotyku s nepřítelem musíme míti soustavný plán pozorování.“

Plukovník Bourret: Tělesná výchova, sport a branná příprava. Přednáška proslavená autorem v březnu 1928 v Institutu sociálních

věd na universitě v Lille. Autor je přednostou služby tělesné výchovy, sportu a branné přípravy v kabinetu ministrův.

Plukovník Alléhaut: Motorisace. Pěchota v lehkých divisích. Pokračování úvah o motorisaci se zvláštním zřetelem na úlohu pěchoty v lehkých divisích.

Budoucí lehké divise budou míti tytéž úkoly jako dnešní divise jezdecké. Proto musí: býti rychlé, míti možnost pronikati jakýmkoli terénem, míti prostředky k palbě na dálku, schopnost nepřitele zdržovati, pohyblivost, schopnost hájiti terén a konečně náležitou bojovou silu i pro účinnou operaci.

Proto by měla býti jedna část divise zvláště schopná k přezvědům, druhá část by vedla boj na zdrženou, byla by silná, pohyblivá, pružná — to by byla hlavní část, bojová; konečně by byla záloha, schopná hlavně pevně obrany terénu. Celkem tedy tři sledy: přezvědný, bojový, záložní.

Autor polemisuje s generálem Camonem (gen. Camon: Lehká automobilisovaná divise; její organisace. Revue militaire française, duben 1926) a zahrnuje jeho motocyklistické jednotky pro přezvědy. V dalších úvahách dospívá ke dvěma typům motorisovaných lehké divise: hipomobilnímu (divise jezdecká, zesílená, doplněná a zdokonalená značným, ale racionálním použitím strojů) a úplně motorisovanému (schopnost pohybu v každém terénu; velká část by se skládala z prvků vezených nebo tažených, určených k boji pěšky. Tyto prvky by nebyly nic jiného, než pěchota).

Autor dává přednost typu hipomobilnímu: jízdní vojsko pronikne do každého terénu (nutnost krytí armádu všude, dostávatí zprávy odevšad); nejlépe se k přezvědům hodí jezdec (Plk. Audibert: La division légère. Revue de Cavalerie; března, duben 1927). Ale nejen taktické, nýbrž i finanční a hospodářské důvody jsou pro hipomobilní typ.

Alé hipomobilní lehká divise jen těžko by mohla zajistiti krytí a bezpečí sil transportovaných autokolonami na silnicích v prostoru mimo celkovou sestavu armády, neboť nemá ani náležitou rychlost, ani neujede mnoho za den (průměrně 40 km, kdežto autokolona průměrně 100 km denně).

Kdyby se tedy tvořily úplně motorisované úderné divise, bylo by k zajištění jejich přesunů třeba i lehkých divisí úplně motorisovaných.

Autor uvažuje o organisaci lehkých divisí hipomobilních i motorisovaných.

#### a) Hipomobilní typ.

Přezvědný sled: jezdecká brigáda o 2 plucích, zesílená: 1. obrněnými auty buď šestikolovými nebo na pásech; 2. motorisovaným dělostřelectvem. Jezdecké pluky by byly silně dotovány palnými prostředky, kdyby musily operovat v terénu, kam by za nimi auta a děla nemohla.

Bojový sled: 2—3 oddíly dělostřelectva, z nich část motorisovaná a takticky stejně pohyblivá jako děl. hipomobilní; 1—2 roty lehkých tanků, schopných pohybu v terénu i po silnicích, rychlosti 12 km (v terénu), vyzbrojených těžkými kulomety; 1—2 baterie doprovodných děl na motorových lafetách, každé dělo s vlečným vozem pro obsluhu a střílivo. 1 motorisovaná ženijní rota (moderní a výkonný materiál pro ničení a opravu komunikací a přechod řek), jež by měla v svém bojovém terénu miny proti tankům, snadno přenosné a lehko umístitelné. Bojový trén z části hipomobilní, z části motorisovaný.

Záložní sled: útvary pěchotní, s jednotkou lehkých tanků, která by s tanky bojového sledu tvořila dohromady prapor. Síla pěchoty asi 1 prapor (asi dvakrát větší síla než dnešní cyklistický prapor). Lepší by byly ovšem 3 prapory. Veškerá pěchota vezená (Pro takovou dopravu jsou již: v Anglii šestikolový kamion Morris a Thorny-Croft, v Německu kamion A7V, anglický tank Mark IX, který nese 50 pěšáků s plnou výzbrojí.) Jiné řešení: bojový trén jednotky z motorových vozidel, ke každému připojeni 1—2 vozy vlečné dopravující mužstvo jednotky. Všechna vozidla schopná jízdy v terénu. Kulometné roty praporů by měly poloobrněná auta s kulomety, schopné boje a manévru v každém terénu; kde by nemohla projít, tam by se kulometry složily a dopravovaly buď mužstvem anebo na rozkládacích karáčích, vezených na autech s sebou. Doprovodné dělo buď na automobilisované lafetě nebo tažené traktorem jednotného typu pro celou pěchotu; stačila by jedna baterie o 3 četách po 2 dělech.

Radio tanky (2 pro štáb pluku \*) a 1 pro každý prapor; pak vozy pro spojovací službu).

Kdyby se zavedl způsob dopravy na kamionech místo systému vlečných vozů, tažených traktory, sloužícími zároveň za bojový trén, bylo by potřeba i zvláštních vozů pro boj-trén; některé jeho vozy by byly poloobrněné: sanitní, muniční.

\*) Autor nazývá 3 prapory pěchoty půlbrigádou myslivců (demi-brigade de chasseurs).

„Půlbrigáda myslivců“ by vyžadovala celkem 40 kamionů (nosnosti 50 lidí), asi 20 pásových (školových) vozidel (z nichž některé jako vozy velitelské), asi 15 autokulometů (po 2 kulometech), 6 radio vozů, 6 vozů pro spojení, asi 40 vozů pro boj. Trén — celkem 130—140 vozů plus vozy doprovodné baterie.

Lehká divise by měla kromě toho 1 letku.

Tělesové trény: automobilisovaný sled pro jízdu silniční, druhý sled: buď auta pro jízdu i v terénu nebo hipomobilní, nebo smíšený.

b) Lehká divise úplně motorisovaná.

Měla by jen 2 sledy: přezvědný a bojový.

Přezvědný sled: štáb brigády, 2 přezvědné pluky, skládající se z přezvědných vozů a z vezené pěchoty, 1 oddíl autoděl, 1—2 čtyř motorisované ženijní.

Každý pluk brigády o 3 praporech různého typu (které nazveme pro stručnost typ A a B): 2 prapory A, 1 prapor B. Prapor typu A by dodával prvky pro přezvědy, průzkum, propátrání terénu; měl by 3 roty přezvědných vozů, každou o 4 četách po 3 vozech a 1 rotu vezené pěchoty o 4 četách po 4 vozech (každý vůz na 1 družstvo pěši). Prapor typu B by byl bojovou zálohou pluku: dodával by síly k lámání odporů, hájení bodů v terénu atd. Měl by 3 roty po 4 četách, každou o 4 vozech (1 vůz na družstvo) a 1 kulometnou rotu o 3 četách po 4 vozech, každý vůz na 1 družstvo o 2 kulometech.

S vozy velitelskými, spojovacími, bojovými trény činilo by to u obou pluků dohromady asi 450 vozů. Z toho 150 vozů přezvědných, jež by stačily na přezvědy na frontě široké asi 40 až 50 km. Všechny vozy poloobrněné (t. j. vpředu a na bocích), aby byly dost rychlé.

Přezvědný vůz by měl: řidiče, pozorovatele, střelce (2 kulometry).

Dopravní vůz pěšího družstva by měl 1 kulomet.

Vozy kulometné roty zařízeny tak, aby kulometry mohly střeliti buď s vozu nebo mohly býti složeny a v tomto (normálním) případě neseny nebo vlečeny mužstvem.

Max. rychlost vozů v terénu 15—20 km, na silnici 40 km.

Oddíl autokanonů: 2—3 baterie po 4 četách, každou o 2 dělech. Ráže 50 mm. Vozy poloobrněné, rychlost jako u vozů přezvědných.

Ženie dopravována na vozech. Pěchota specialisována, zvlášť vycvičena, co nejlehčí výstroj, mužstvo vybrané.

b) Bojový sled by tvořil gros divise. Složení: štáb brigády, 2 půlbrigády myslivců (= 6 praporů), 1 prapor lehkých tanků o 3 rotách, 1 pluk dělostřelecký o 3 oddílech, 1 ženijní rota, bojové a tělesové trény.

Obě půlbrigády po 3 praporech, stejně organizované jako u 1. sledu. Dopravní vozy o něco větší rychlost. Proto by jednotlivé vozy musily mít kapacitu nejvýš 20–25 mužů. U každé půlbrigády 1 baterie doprovodných děl na motorových lafetách. Lehké tanky rychlosti 15–20 km v terénu.

Major P. Janet: Postup 123. divise od průplavu de la Sambre až do krajiny Chimay (5. až 11. listopadu 1918).

Kapitán Loustau-Lacau: Pěchota v cizích státech. Německá pěchota. Namět a řešení. Studie střetného boje podle německých předpisů.

V kronice cizích vojenských revui stručné pojednání o horské válce podle článků rakouských Militär. Mitteilungen a italské l'Esercito e Nazione.

#### Květen, čís. 428.

Generál Normand: Několik přechodů Rýna v dějinách. Historické líčení přechodu Rýna Francouzi u Bacharachu a Oberwesel v prosinci 1639 pod velením maršála Guébriaulta, jenž vynikal znamenitou přípravou po stránce technické. Bylo zde užito i zastření silnic proti pozemnímu pozorování, jako se to dělo za světové války.

Přechod Rýna Ludvíkem XIV. za války holandské (1672); připojen je výňatek z Pamětí Ludvíka XIV. o tomto přechodu.

Podplukovník Aublet: Dělostřelecká příprava ve válce 1914 až 1918. Autor podává nejprve stručný historický vývoj názorů i metod dělostřelecké přípravy v letech 1914, 1915 (útoky v Champagni a v Artois), pak německou děl. přípravu u Verdunu 1916, francouzskou přípravu v bitvě na Sommě 1916, dělostřelecké přípravy francouzské ve Flandrech a u Malmaison 1917 a konečně v roce 1918 při německých a francouzských ofensivách.

Probírá pak podmínky provedení děl. přípravy za různých okolností, hlavně pokud jde o přípravy krátké, založené většinou na neutralisaci. V závěru pak shrnuje podmínky, které musí býti splněny, chceme-li konati přípravu krátkou a které jsou fáze takové přípravy.

Plukovník Alléhaut: Motorisace. IV. Motorisovaná úderná divise. Autor probírá úkoly, které by mohly připadnouti úderným motorisovaným divisím,

jež nazývá divisemi „údernými a manévrovými“, a to jak na počátku operací (vytrhnutí na nepřátelské území, rušení nepř. mobilisace a nástupu), tak během operací (v útoku, v obraně, při křídelních a bočných manévrech). Z těchto úkolů odvozuje všeobecné vlastnosti takové divise a podává příklad její organizace, jakož i vlastností jejich jednotlivých složek.

Organisace úderné divise musí býti založena na široké decentralisaci, již vyžaduje nejen povaha divise, ale i její úkoly. Velitel divise bude nucen rozdělit a priori svou divisi na skupiny, schopné samostatné akce. Uměním bude, dáti jim rozkazy takové, aby se dosáhlo souhry akcí jednotlivých skupin. Pro sebe si ponechá velitel zálohy a dělostřelectvo. Decentralisace bude tím nezbytnější, že spojovací služba uvnitř motorisované divise bude velmi obtížná, což se ukázalo již při manévrech anglické motorisované brigády v srpnu 1927.

Divise by mohla býti učeněna takto: několik taktických skupin, složených z jednotek pěchoty, jednotek tanků, doprovodných děl, vše pod společným velitelem, který by měl kromě toho prvky přezvědné a ženijní, mimo potřebné služby k zásobování a udržování strojů a zbraní. Taková skupina by se mohla jmenovati půlbrigádou (= demi-brigade).

Kromě půlbrigád měla by divise pozorovací letku, přezvědny oddíl, divisní dělostřelectvo a zálohu, složenou z pěchoty a tanků. Bylo by dobré, kdyby u zálohy byla též bombardovací letka.

Podrobněji by bylo složení divise asi takové:

Silný štáb, v němž by bylo počítáno s větším počtem styčných důstojníků.

Letka pozorovací a zvědná. Letouny o velkém akčním rádiu, počtem 20; pozorovatelé zvlášť vycvičení.

Letka bombardovací.

Divisní přezvědny oddíl: 1 rota přezvědnych vozů, 1 rota lehké, vedené pěchoty, 2 čtyř kulometné. Rota přezvědnych vozidel: 4 čtyř po 3 vozech, každý vůz ozbrojen 2 kulomety. Vozy téhož typu jako v 1. sledu lehkých divisí. Rota pěchoty: 4 čtyř po 4 družstev (1 družstvo na vůz), každý vůz s 1 kulometem. Kulometná četa: 4 družstva po 2 kulometech. Rychlost všech vozů oddílu 15–20 km v terénu, 40 km na silnici.

Tři bojové půlbrigády: štáb s velitelskou skupinou, četnými pojitky (speciální vozy pro spojení, radio tanky); přezvědny oddíl půlbrigády: četa přezvědnych vozů, četa vedené lehké pěchoty o 3 družstev; 3 prapory myslivců (chasseurs) po 4 rotách



pěších, po 4 četách, po 3 družstvech; 1 prapor kulometů o 4 rotách, po 3 četách, čtyř po 4 družstvech, družstvo v 1 voze; 1 rota tanků o 4 četách po 5 tancích nebo 2 roty po 3 četách; rota tanků by měla mimo to: 1 četě o 3 vozech speciálních k vypouštění dýmu (tyto vozy by musily býti s to vrhatí dýmové látky na vzdálenost 400—500 m; viz zkušenosti z angl. manévru); 1 baterie obrněných pěchotních děl o 3 četách po 2 dělech, ráže 65 mm; 1 četa ženijní; bojový trén; tělesový trén; udržovací park (na menší opravy a k zásobování pohonnými hmotami).

Divisní prvky: Záloha pěchoty a tanků [1 prapor myslivců o 3 rotách a 1 rotě kulometné; typ tentýž jako prapory v půlbrigádách]; divisní dělostřelectvo: 4 oddíly (1 oddíl 105 dlouhých kanonů, 2 oddíly 105 krátkých děl, 1 oddíl 120 krátkých), každý oddíl o 3 bateriích po 2 dělech; 1 baterie proti letadlům a 2 četách po 2 dělech, prapor ženijní o 2 rotách; trény, služby, parky.

Rota pěchoty by měla celkem asi 19 vozů, prapor asi 85 vozů. Půlbrigáda by měla asi 255 vozů a všechny tři půlbrigády dohromady asi 765 vozů. K tomu vozy zálohy pěchoty (asi 55, bez kulometné roty), takže by celkem jenom pěchotní útvary (bez kulometných rot) spotřebovaly na 800 vozů. Připočteme-li k tomu ještě vozy kulometných útvarů, vozy převážného oddílu, dělostřelectva, tanky, trény atd.; dostáváme úctyhodné číslo. Už jenom tento výpočet nám ukazuje, že není možné motorisovat celou armádu a že vedle motorisovaných jednotek bude i nadále stará pěchota, staré dělostřelectvo i jezdeckvo atd.

Kapitán Perré: Evoluce útočného vozu v Anglii. Autor popisuje nejprve vývoj názorů na útočný vůz za války v armádě francouzské a anglické. Myšlenka útočného vozu vznikla současně u obou armád (ve Francii generál Estienne, v Anglii bankér Stern), ale vývoj šel u obou po jiných cestách. Ve Francii šel k lehkému tanku, doprovázející

mu pěchotu v útoku a podřízenému pěchotě; v Anglii naopak tanky a pěchota jsou dva odlišné světy na sobě nezávislé. Bojové vozy tvoří dokonce zvláštní zbraň: The Royal Tanks Corps.

Poté podává autor charakteristiku jednotlivých druhů tanků vzoru „Mark“ a „Medium“ (první typy těžké, druhé lehčí), „Vickers“ a j. Angličané zavedli po válce tanky do svých koloniálních armád, kde se mohly výborně uplatnit proti nepříteli, který nemá dělostřelectva. Věnovali se pak studiu motorisace armád, rozpustivše vojsko, které se vrátilo z války a zavedše znovu malou armádu námezdní, která jim dovoluje zkoušet různé experimenty, jichž by si nemohl dovolit stát pevninový, s armádou založenou na branné povinnosti. Není tedy divu, že se v tak průmyslovém a bohatém státě rodí myšlenky všeobecné motorisace, obrněné pěchoty, nahrazení jezdeckva rychlými tanky atd. Je jisto, že mnohé z toho je pouhou chimérou, ale mnohé dává i podnět k novému studiu budoucí organizace armád za účelem zvýšení jejich pohyblivosti a manévrové schopnosti.

Kpt. Pamponneau: Pozorovací a zpravodajská služba v pěším praporu. Dvě cvičení provedená v rámci praporu, jedno s nedostatečně, druhé s dobře organizovanou službou pozorovací a zpravodajskou, názorně ukazující, jakých výsledků lze dosáhnouti a jaké zprávy lze získati o nepříteli během boje, je-li pozorování dobře a účelně organizováno. Hlavní podmínkou zdaru ovšem je, aby prapor měl dvě skupiny pozorovací, vyzbrojené dobrými optickými přístroji, kterými by bylo lze měřiti úhly v dílcích, a aby zpravodajský důstojník měl v svých rukou hodnocení pozorování těchto skupin.

V kronice cizích vojenských revuí jsou výtahy z článků německých revuí Wissen u. Wehr, Kraftzug im Wirtschaft u. Heer a Heerestechnik, pojednávající o pěchotě, o bojových vozech a o obraně proti nim.

P—k.

## b) Revues belgické.

*Bulletin belge.*

**Ročník IX. (1928), čís. 3., březen.**

Pplk. Mozin: Les tirs de l'artillerie en liaison directe avec la manoeuvre de l'infanterie. (Viz pokračování v čís. dubnovém): Otázka spolupráce pěchoty s dělostřelectvem vzbudila již mnoho diskusí, aniž se došlo k uspokojujícímu řešení. Pisatel chce svým článkem přispěti

k objasnění obtíže při jejím řešení, kterou vidí v nedostatku vzájemného porozumění příslušníků obou zbraní, a načrtává několik pravidel, jež musí znáti jak dělostřelec, tak pěšák, aby dosáhli „jednoty myšlení“.

1. Jediný způsob činnosti dělostřelectva podporujícího pěchotu — mimo pohyblivou clonu používanou jen za jistých okolností — jsou prudká, krátká a mohutná palba soustředěná,

2. Cíle musí pěchota určitě přesně (přesné umístění, druh a rozměry).

3. V žádosti o palbu má být udáno její trvání (podle vzdáleností, jež nutno proběhnouti, podle hodnoty a rozměrů cíle atd.). Zřídka určitě trvání delší než 15 min. nebo nechati zastaviti na žádost pěchoty.

4. Označiti vzdálenost cíle od útočného sledu (podle toho dělostřelec volí způsob palby a učiní bezpečnostní opatření).

5. Podle délky trvání palby bude se soustředění pěšáků jeviti jako 1, 2 nebo více krátkých mocných přepadů palbou, oddělených od sebe časově 3 neb 4 minutami. Zastřelování není řízeno zásadně na skutečné cíle a nepočítá se do délky trvání žádaného soustředění.

6. Naskytne-li se pro pěchotu příležitost postupovati dříve, než začala žádaná dělová palba, má provésti obchvatný manévř mimo bezpečnostní pásmo, jež jest ohraničeno 100 m na stranách, 400 m před cílem a 400 m za cílem.

7. K žádostem o palbu, jež mají býti jednoduché, nemají býti připojovány žádné podmínky neb otázky.

8. Povinností dělostřelce je:

a) zajistiti si co nejdříve dobré pozorovatelný,

b) umístiti s naprostou přesností řídicí dělo,

c) sestaviti úplný seznam (tabulku) cílů; základní prvky míření vypočítavati a ne měřiti,

d) používati palby výpočty připravené,

e) míti baterie dobře srovnané v dovnitřnosti a munici dobře vyváženou,

f) vyžadovati co nejpresnější opravy v míření jednotlivých děl,

g) při soustředění palby míti na zřeteli vzdálenost pěchoty od cíle a požadované trvání palby.

Les nécessités de l'organisations militaire du temps de paix. Březen 1928.

Autor uvažuje o potřebách mírové organizace podle nových francouzských zákonů (viz „La réorganisation militaire et la durée du temps de service en France“) a přichází k těmto závěrům:

Mírová organizace armády musí vyplniti trojí úlohu:

a) výcviku: míti jednotky s počty blízkými válečným,

b) mobilisace: musí býti rychlá a musí zajistiti náležitý poměr mezi počtem mužstva aktivního a záložního,

c) krytu: dostatečná síla.

Služební doba musí odpovídati:

a) potřebám míru: umožniti individuální i kolektivní výcvik (8 měsíců),

b) potřebám války: provésti rychle a automaticky mobilisaci pod dostatečně silným krytem, tvořeným jednotkami ucelenými, tedy jednotkami aktivními; — vycvičiti záložní důstojníky a poddůstojníky, aby jim mohlo býti svěřeno velení záložních jednotek, čímž se služební doba prodlouží na nutné minimum 1 roku, za předpokladu:

branné přípravy,

zvýšeného počtu déle sloužících a že služební doba bude použito výhradně k výcviku.

Navrhovanou organizaci výcvikových středisk (socialistů) je nutno zavrhnouti, neboť by znechutila vojáka neustálou změnou, tvořila by dvě neúplné kategorie kádru, lze ji přijmouti jen pro pěchotu a zničila by základní prvek ucelení (cohésion) armády: pluku, který je také základní jednotkou výcviku a krytu.

Plpk. gšt. Duvivier a mjr. gšt. Herviet: Du rôle de l'armée de campagne et des fortresses belges en 1914. (Viz pokračování v číslech dalších až do června.) Autoři odpovídají na článek „Bundu“, který uveřejnil přednášku švýcarského plukovníka Jenny v Bernu, podceňující význam pevností za světové války, odkazem na slabou obranu belgických pevností.

Brání se proti zlehčování významu a obrany belgických pevností citováním německých oficiálních dokumentů, které tvrdí, že obrana Liège, Namur a Anvers byla houževnatá a pro Němce byla vážnou překážkou.

Také srovnání odporu belgických pevností s Verdunem, jak je činí plk. Jenny, nemá podle pisatelů věcného podkladu; situace, povaha tvrzí a terén sám se nedá srovnati.

Aby svému tvrzení dodali váhy, zmiňují se nejprve o historii belgických opevnění (příčiny, válečné plány 1851, 1859 a postupné budování až do roku 1914), pak podávají náčrt situace polní armády a pevností na počátku války a líčí průběh mobilisace a bojů o Liège a Namur.

Uzavírají citováním německých dokladů, že obrana pevností byla prováděna s tvrdostí a že Liège, bráncí se od 4.—16. srpna, vyplnila svou úlohu připadající na ni v krytu, mobilisaci a koncentraci belg. armády, dále svou úlohu výzvědnou (odhalila plán a síly Němců) a svou brzdicí úlohu. A Namur pak dovedl zdržeti postup německých vojsk až do 25. srpna, kdy bylo poslední tvrze dobyté, a připojiti k sobě značné síly pravého křídla Němců (více než třetinu druhého a třetího, armády) a tak zmírniti zamýšlený

prudký náraz na severní křídlo francouzského učenění. (Pokračování.)

L'organisation militaire de l'Allemagne. Článek přináší biografii nového ministra „Reichswehru“ generála Groenera. Dále se zmiňuje o účelu, doplňování, organizaci a o výcviku něm. armády a o vojenské výchově mládeže.

Výcviku se věnuje značná pozornost; poddůstojník musí ovládati vedení setniny, každý důstojník zbraně musí ovládati jednotku vyšší než tu, která mu podle jeho hodnosti náleží; vyšší důstojník musí být schopen vésti skupinu složenou ze všech zbraní.

Každoroční výcvik v posádce je doplněn dvojím pobytem v instrukčních táborech, jichž Německo má 12; první je věnován zdokonalení výcviku malých jednotek až do praporu, druhý výcviku velkých jednotek.

Vojenská výchova mládeže je prováděna různými vojenskými spolky, které mají více než 6 a půl mil. členů (10% obyvatelstva). Největší je „Deutsche Turnerschaft“ (1,7 mil.).

Les délibérations de la Commission mixte, „Smíšená komise“ ustavená 29. 12. 1927, aby studovala stav armády, potřeby skutečné obrany státu a předložila návrhy na reorganizaci armády, hlavně co do délky služební doby, jazykového režimu a oblastního doplňování, měla první porady 18. a 19. ledna 1928, jež byly věnovány zkoumání všeobecné situace armády, podané náčelníkem hlavního štábu.

Nastínil nejprve organizaci armády, podal údaje o doplňování, o stavu výzbroje a výstroje pěchoty, dělostřelectva, vozidel, železničního, zdravotnického a protiplynového materiálu, který není uspokojující a vyžaduje doplnění, a zmínil se o motorisaci dělostřelectva, již bude nutno rozšířit i na sborové dělostřelectvo.

Pak vyložil vojenský problém Belgie, to jest úvahy o jejím geografickém a politickém postavení vzhledem k okolním státům; z toho vyvodil směry možných nepř. operací (s poukazem na historii) a načrtl směrnice pro politiku země a pro vojenské zřízení, jež se nebezpečím vnučuje.

Zabránění válce aneb udržení bojovou linií na hranicích státu značí mít armádu, schopnou ihned podstoupiti boj.

V červnu 1926 stanovena mírová armáda na 6 divísi, počet divísi za války snížen z 18 na 12. Toto opatření odpovídá prostředkům země. Služební doba snížena ze 14 na 10 měsíců.

Avšak úvěr povolený rozpočtem nestačí na doplňování výzbroje, na nutné přezbrojení a na úpravu pevností,

jež mají zesílit bojovou schopnost malé armády.

Snížením služební doby na 10 měsíců oslabila se hodnota záložních důstojníků a poddůstojníků a bude proto nutno spoléhat v prvním období krytu jen na aktivní divise, jimž bude nutno přidělit převahu aktivního kádru.

Účelem výcviku je připravit armádu — jejíž úloha bude obranná — k boji, to znamená k boji obrannému i útočnému, poněvadž obrana vyžaduje i útočných akcí.

Náčelník hlav. štábu pak načrtl program výcviku a vyložil, jak je využito 10 měsíců služební doby, při čemž upozornil na nedostatky cvičného materiálu a kádru.

Dále pak uvažoval o problému krytu hranic, jež rozděluje na 3 etapy:

1. kryt pohraničních posádek, shromáždění a zaujetí krytu 6 aktivních divísi;

2. kryt 6 aktivních divísi belg., shromáždění a zesílení krytu určitým počtem aktivních jednotek spojenců;

3. pod tímto krytem shromáždění 6 záložních belg. divísi a určitého počtu zál. divísi spojenců.

Probíráje jednu etapu za druhou uvažuje o nepřátelských i vlastních možnostech a z toho činí závěr, že s délkou služební doby 10 měsíců — přes to, že je nutno si uvědomit nebezpečí nedostatečného zajištění v 1. etapě po dobu několika měsíců (hlavně říjen), kdy pohraniční posádky jsou prázdné nebo mají jen nováčky, a během 2. etapy pro nedostatečnou ucelenost (cohesion) jednotek — možno přece doufat ještě v úspěšný kryt hranic. Není jej možno však zajistiti, kdyby se služební doba zmenšila, na př. na 6 měsíců, jak se navrhuje.

#### Čís. 4., duben.

Pplk. gšt. Thomas: La mise en surveillance des batteries de campagne. Popis trojího způsobu zamíření polní baterie: graficky, analyticky a astronomicky.

Por. Lambert: Comment faut-il construire une table suédoise? Poručík Lambert popisuje způsob, jakým se zhotovuje plastický stůl a vypočítává cvičení, jež mohou býti na něm provedena výhodněji než na mapě.

Jeho způsob znázornění terénu profily zhotovenými z tvrdého papíru je velmi přesný.

#### Čís. 5., květen.

Pplk. gšt. Hans: La marche à la bataille.

Jednotka musí přijít do boje svěží, dobře živena a zásobena, aby byla schopna boje; je tedy nutno, aby při pocho-

du na bojiště velitelé od ní nežádali zbytečné námahy, aby zůstala pohromadě a měla všechny své prostředky, jichž k boji potřebuje.

Abyste nemusili vyžadovat zbytečného úsilí jak fyzického tak duševního (demoralisující vliv překvapení), musí velitelé mít zprávy o nepříteli a musí být zajištěni — a aby zůstala jednotka pohromadě a měla všechny své prostředky, musí zaujmouti určité seskupení.

Pisatel navrhuje „normální pochodovou sestavu“, danou bojovou schopností jednotky. Podle dřívější studie plk. Nuytena uvádí, že normální pochodová sestava armádního sboru o 3 divisích, z nichž jedna je v 2. sledu, nemá překročit v otevřeném terénu šířku 10 km a hloubku 16 km (při čemž prostor zaujatý zajišťovacími prvky se nepočítá).

Taková sestava má několik sledů:

a) lehké prvky: vyhledávají zprávy, zajišťují vzdálenosti (asi 15 km), obsazují důležité body;

b) zajišťovací sled — předvoje: chrání proti nepředvídanému nebezpečí, zajišťují event. rozvinutí hlavních sil;

c) hlavní voje: táhnou tak, aby za výhodných podmínek přišly do boje, chrání se před nepř. letectvem (skryté přístupy, noční pochody, zmnožení proudů do hloubky a do šířky).

Lehké prvky chrání jednotky vzdáleností před děl. palbou jen do určitého okamžiku, od něhož počínaje je nutno se chránit od demoralisujícího účinku nepř. dělostřelectva oznámením nebezpečí jednotce, čímž zabráníme překvapení; zaujetím vhodné sestavy zabráníme ztrátám a palbou vlastních dalekosných děl na nepř. baterie zmenšíme jejich účinek.

To je okamžik, kdy začíná přibližování, při němž:

tvary mají být velmi pružné a pohyblivé, aby se využívalo skrytých přístupů, aby se mohla z nich jednotka rozvinouti;

učlenění musí být přizpůsobeno situaci, připravené zaujmouti bojovou sestavu.

Pokud se týká předvojů, je pisatel toho názoru, že mohou dít zprávy jen dotykem a ne bojem; při útoku nepříteli mají přestat jen na obranné činnosti tím, že vytvoří souvislou palbovou clonu.

Dělostřelectva má být předvojům přiděleno jen tolik, kolik je ho třeba k splnění hlavně této defenzivní úlohy.

Zajímavé je, že se v článku nemluví o ofenzivní činnosti předvoje, která mu přísluší hlavně při střetném boji; naopak úlohou předvoje je po-

važována do jisté míry za chybu, poněvadž se tím jeho schopnost zajistit hlavní síly zmenšuje.

V nynější době má značnou důležitost řízení pohybu trénu, komunikace a úprava cirkulace.

Provedení tohoto pochodu není bez obtíží, a aby byly překonány, je nutno, aby pochod byl dobře připraven velitelstvem a aby byl proveden jednotkami dobře vycvičenými, zvyklými námaze a zvyklými odepřít si často i určité pohodlí.

Pplk. Demart: *Méthode d'instruction autir du fusilier*. Po válce — všeobecně — jsou výsledky střelby u pěchoty slabší než před válkou. Pisatel se domnívá, že příčinou toho bylo podceňování významu střelby pěšáka za války známou formulí: „Dělostřelectvo dobývá terén, pěchota jej obsazuje.“ Byl to omyl, který byl konstatován, a střelba učiněna zase hlavním článkem výcviku pěšáka.

Autor článku dává několik rad, jak se má při výcviku ve střelbě postupovat; vyvěrají z vlastní praxe a bedlivého pozorování. Na konec nastiňuje program výcviku na 10 měsíců.

Por. de Grave: *Transmissions acoustiques à l'intérieur du chars de combat*. Snaha zvýšit možnost dorozumění mezi velitelem a řidičem tanku (poněvadž optická znamení jsou nedostatečná) vedla k zavedení „tankofonu“, přístroje (hadice opatřená sluchátkem a přístrojem k mluvení), jímž se mohou oba hlasem dorozumět přes vřavu boje a hluk motoru.

Autor popisuje tento přístroj; je zaveden u lehkého francouzského tanku Renault a u italského tanku Fiat.

## Čís. 6, červen.

Škpt. gštB. Sottiaux: *Les transmissions d'observation et de liaison d'un groupe D'A, D.I.* Aplikace zásad pozorování dělostřelectva, uveřejněných v článku (od téhož autora): „*Considérations relatives à l'emploi tactique de l'artillerie*“, v B. S. M. v lednu 1927, na konkrétním příkladě.

Pplk. Willemaers: *Méthode de réglage sommaire par fusils hauts*. Pisatel navrhuje metodu zastřelovací vysokými rozprasky s použitím „lunette à réticule tangent“ (dalekohled se sítkou pro měření vysokých rozprasků časovaných střel pomocí tangent), uvedenou v předpise o střelbě dělostřelectva jako zdlouhavou a složitou, těžko užitelnou v pohybné válce a navrhuje metodu jednodušší, jež se nazývá „*graphique anamorphose*“ (výpočet prvků podle abaky) a jejíž zásady objasňuje.



L'organisation de l'armée tchécoslovaque. Všeobecný přehled organisace naší armády a hlavní zásady nového branného zákona; zmínka o návrhu zákona o vojenské přípravě mládeže.

Les délibérations de la Commission mixte. La couverture permanente de la frontière. Článek se zčásti zmiňuje o programu porad „smíšené komise“ 3. dubna 1928, pokud se týká jazykového režimu v armádě a oblastních obvodů, rozšiřuje se však v úvahách o krytí hranic.

Náčelník hlavního štábu přikládá velkou důležitost prvním bojům.

V dalším uvažuje o možnostech nepřitele (vpád, náhlý útok a hromadný útok) a o obraně proti nim; z toho pak vyvozuje důsledky pro délku služební doby a pro mírovou organizaci armády.

Vpád bude proveden překvapením — je tedy třeba stálého zajištění, což při 10měsíční služební době není zaručeno po 2 měsíce, kdy jsou posádky prázdné, a po 6 měsících, kdy v nich jsou jen nováčci. Při 6měsíční služební době by krytí vůbec nemohl být zajištěn, leda záložníky, pracujícími v míru poblíže válečného určení (nejistota).

Proto: zvýšiti služební dobu na 12 měsíců pro příslušníky kulometných rot;

stanovití nástup nováčků pro pevnostní dělostřelectvo jindy než pro pěchotu, a to tak, aby dělostřelectvo bylo už vycvičeno, když pěchota nastupuje.

Náhlý útok je možný se strany Německa, poněvadž:

by si zlepšilo možnost dalšího postupu;

má k tomu prostředky (dobře vycvičenou stálou armádu);

přikládá důležitost zdaru prvních bojů (von Seeckt: „Armáda a budoucí válka“).

Proto je nutná armáda mající:

dostatečnou sílu, rovnající se pravděpodobné síle nepřitele (6 aktivních divíí, zesílených spojeneckými);

dostatečnou hodnotu (dobrý výcvik, dobré velení, ucelenost — cohese), aby mohla podniknouti ihned boj.

Může tedy jíti jen o aktivní jednotky, doplněné nejmladšími ročníky záložníků. Kdyby služební doba byla zmenšena na 6 měsíců, byly by tyto jednotky složeny jen ze záložníků (aktivní by nebyly schopny mobilisace) a nebyly by tedy schopny podstoupiti boj v prvních dnech mobilisace.

Při hromadném útoku nebudou sice Belgie osamocena, ale obrana

vyžaduje většího počtu jednotek, než může dáti. Jde o to, zda má postavit větší počet jednotek, jejichž výzbroj by byla podřadnější, či menší počet divíí dobře výzbrojených. Volen druhý způsob a usouzeno, že postavení a výzbrojení 12 divíí (6 aktivních a 6 záložních) odpovídá možnostem země.

#### Ročník IX. (1928), sv. II., čís. 1., čer-venec.

Les opérations de l'armée belge. — De novembre 1914 jusqu'à la chute de Dixmude.

Pplk. gšt. Duvivier a mjr. gšt. Herbiet: Du rôle de l'armée de campagne et des fortresses belges en 1914. Pokračující ve své studii, autoři líčí vliv obrany pevností Namur na operace 1., 2. a 3. německé armády. Svědčení potvrzují hojnými citáty oficiálních dokumentů německého válečného archivu a memoírů osobností, jež se — vesměs jako velitelé německých armád — operací zúčastnili. V přehledu podle dní udávají souhrnně tyto počty vojsk, jež Němci museli zanechat: jednak k přímému obléhání pevností, jednak pro zajištění boju postupujících armád proti možnému úhrůze pevností:

20. srpna: 90.000 mužů, 402 děl.

21. srpna: 107.000 mužů, 474 děl.

22. srpna: 130.000 mužů, 530 děl.

23. srpna: 153.000 mužů, 596 děl.

24. srpna: 124.000 mužů, 500 děl.

25. srpna: 124.000 mužů, 500 děl.

Význam Namuru netkví — podle pisatelů — jen v tom, že zabránil výše uvedeným počtům Němců zasáhnouti do rozhodných bitev, nýbrž také v tom, že pevnost představovala značnou překážku (30 km širokou a tolikéž i hlubokou) pro spojení mezi 2. a 3. německou armádou.

Při dekoraci města francouzským válečným křížem v roce 1927 pravil francouzský ministr války Painlevé, že Namur zpozdil postup Němců, pomohl vyprostiti se V. francouzské armádě ze značného sevření a umožnil úspěch na Marne. (Pokračování.)

Generál-poručík de Longueville: Utilité et rôle de la Cavalerie. Po světové válce otázka užitečnosti jezdeckta a jeho úloha v moderní bitvě byla předmětem velmi živých rozprav a kritik; nechyběly ani názory, jež požadovaly zrušení jezdeckta.

Reč generála-poručíka de Longueville v 15. schůzi „Smíšené komise“ (zpracována v článku pro B. B. S. M.) je skvělou obhajobou existence jezdeckta.

Poukazuje na jeho potřebu — jakžto zbraně veliké pohyblivosti — v jednotlivých fázích boje a hlavně:

za mobilisace a v krytu hranic, kdy pro svoji pohyblivost a pohotovost (výcvik vyžaduje silné kádry a počty blízké válečným) může první uzavřít hranice;

při vyhledávání zpráv, kde letectvo nemůže je plně nahraditi;

za obrany, kdy bývá pověřeno průzkumem, krytem boků a v případě proražení fronty nepřitelem jako pohyblivá záloha, bojem na zdrženou získává čas;

během ústupu jest zbraní umožňující odpoutání, ochranu křídel ucpání mezer, jež mohou náhle vzniknouti;

za ofensivy hraje důležitou úlohu svou manévrovací schopností při obchvatech a jest nezbytné při pronásledování.

Svá tvrzení opírá o citáty velkých vůdců armád poslední války (Foch, Ludendorff, Douglas Haig, Pershing, Diaz).

Dále porovnává — pro případ, že jezdectvo by bylo považováno jen za pohyblivou zálohu palby — jeho možnost přesun a zasáhnutí do boje na jedné straně, železnic, aut a bicyklů dopravujících palébné prostředky (pěchotu) na druhé straně.

Ve své druhé části uvažuje autor o početném poměru jezdectva vzhledem k ostatním zbraním v armádě a udává následující číselnice, jimiž tento poměr je vyjádřen tak, jak byl uchován v jednotlivých armádách:

Německo má 18 jezdeckých a 21 pěších pluků, t. j. 6 jezdeckých na 7 pěších;

Belgie: 6 jezdeckých a 18 pěších, t. j. 1 jezdecký na 3 pěší;

Dánsko: 3 jezdecké a 8 pěších, t. j. 1 jezdecký na 2½ pěší;

Španělsko: 27 jezdeckých a 67 pěších, t. j. 1 jezdecký na 2½ pěší;

Francie: 45 jezdeckých a 96 pěších, t. j. 1 jezdecký na 2 pěší;

Anglie: 13 jezdeckých a 33 pěších, t. j. 1 jezdecký na 2½ pěší;

Italie: 12 jezdeckých a 111 pěších, t. j. 1 jezdecký na 9 pěších;

Norsko: 3 jezdecké a 17 pěších, t. j. 1 jezdecký na 6 pěších;

Nizozemí: 2 jezdecké a 24 pěších, t. j. 1 jezdecký na 12 pěších;

Polsko: 40 jezdeckých a 90 pěších, t. j. 1 jezdecký na 2 pěší;

Rumunsko: 20 jezdeckých a 66 pěších, t. j. 1 jezdecký na 3½ pěší;

Rusko: 90 jezdeckých a 165 pěších, t. j. 1 jezdecký na 2 pěší;

Svédsko: 8 jezdeckých a 28 pěších, t. j. 1 jezdecký na 3½ pěší;

Svycarsko: 15 jezdeckých a 55\*) pěších, t. j. 1 jezdecký na 3½ pěší;

Československo: 10 jezdeckých a 55 pěších, t. j. 1 jezdecký na 5½ pěších.

Podle autora Československo má jen tak málo jezdectva, poněvadž jeho hranice jsou z části hornaté (pohoří vrubící Čechy, Karpaty) nebo tvořeny Dunajem.

Na konec zmiňuje se o obtížích při tvoření jezdectva, volá však po jeho zachování a snaží se zmírniti dojem, vyvolaný názory označující jezdectvo za zbraň drahou (nákupy, udržování, snadno zranitelnou (hlavně plyny) a těžko nahraditelnou, poukazem na druhé zbraně (hlavně dělostřelectvo), jež nestojí méně, a na její nutnost a užitečnost studii právě dokázanou, zvláště pro některé úlohy, jež není možno jiné zbraní svěřiti.

Mjr. gšt. Lebert: *Notions générales sur les transports militaires par Chemins de fer*. Autor podává svým článkem několik všeobecných zásad, jež nutno zachováti při přípravě a provedení vojenských transportů po železnici a povšechně zmiňuje se o tom, jakou výkonnost může dáti a jaké služby může železnice prokázati hlavně pro malou armádu, která — vzhledem na malé počty převážených jednotek a malé vzdálenosti — bude museti často použiti dopravu auty.

Les fortifications permanentes actuelles de l'Allemagne. Popis nynějšího stavu stálých opevnění v Německu, sestavený podle článku „Les fortifications permanentes de l'Allemagne en 1927“, uveřejněného v dubnovém čísle (1928) „Revue militaire française“.

Mjr. gšt. Barthélémi: *Le problème de la sûreté*. (Pokračování viz v čísle říjnovém.) Mjr. gšt. Barthélémi pokračuje ve své studii, v níž řeší problém zajištění. Jeho úvahy se vztahují na přípravné plány Moltkovy pro ofensivu proti Francii od roku 1866 a na provedené operace na počátku války 1870-71 (manévr na Nidě, Moselle, Máse). (Přístě dále.)

Mjr. gšt. Josef Fatka.

\*) Pravděpodobně slučuje 10 hran praporů v hodnotu 3 pluků.

## c) Revues anglické.

### *The Army Quarterly.*

Tímto číslem počínaje budeme uveřejňovati přehledy nejzajímavějších statí anglické vojenské revue „The Army Quarterly“.

V tomto prvním přehledu všimneme si nejpozoruhodnějších článků z čísel: říjnového 1927 a lednového, dubnového a červencového 1928.

„The Army Quarterly“ vychází čtvrtletně, má velmi pestrý obsah a je takto rozdělena: každý sešit začíná poznámkami „od redakce“, v nichž se krátce pojednává o hlavních událostech a opatřeních ve vojenském světě, a rozbírají se nejzajímavější články, uveřejněné v daném čísle; pak jsou články, týkající se obrany státu a jeho kolonií, články o organizaci armády, o taktice, technice i články čistě historické, týkající se jak různých front za světové války, tak i jiných vzdálenějších dob. Revue podává i hlavní vojenské otázky, projednávané parlamentem a bibliografi nových anglických i cizích vojenských knih.

Pro větší pohodlí čtenáře i pro lepší přehled rozdělíme celý materiál přehledu podle jednotlivých vojenských oborů.

### **I. Válečné umění a všeobecně vojenské otázky.**

Killing no murder. An Examination of some new theories of war.\*)

Tato statí bývalého profesora vojenských dějin na oxfordské universitě Spenser Wilkinsona je rozbořením knihy „The Remaking of modern armies“ od kapitána Liddell Harta.

Kapitán Liddell Hart je obhájcem „moderního směru ve vojenství“, který soudí, že doktrína Napoleona a jiných „pravověrných“ vojevůdců a vojenských myslitelů je již zastaralá a nehodí se do podmínek moderní války, která se vede zcela novými technickými prostředky.

Kap. Hart přičítá v moderní válce zvláště veliký význam letectvu a chemii. Autor praví: „vzdušné síly, přelétuvše nad armádami, které kryjí nepřátelskou vládu, průmysl i obyvatelstvo, budou bít přímo na střed nepřátelské vůle a politiky.“ — „Chemické prostředky (plyny) dávají možnost oslabiti nepřátelský odpor a šířiti paniku na dobu dostatečně dlouhou, aby bylo možno utrhnouti plody vítězství bez dlouho trvajících vraždění lidí i

ničení majetku.“ (?) — „Rychlý a náhlý takový úder způsobí mnohem méně všeobecných škod než válka trvající mnoho let.“

Hlavním prostředkem válečným budou podle názoru kpt. Harta mechanizované zbraně (dělostřelectvo), které by se mohly rychle pohybovati. Pěchota bude mít úlohu jen pomocnou a jezdecktvo bude mít význam jen pro přezvědy v úkolech, které nebude moci splniti letectvo.

Prof. Wilkinson soudí, že ještě dávno není dokázáno, že by se těžiště války bylo přeneslo do vzduchu. Upozorňuje na velikou drahotu leteckých prostředků a odvolává se na světovou válku,\*) pochybuje i o tom, že budoucí nálety mohly by způsobiti nepříteli ihned porážku.

Wilkinson souhlasí sice s tím, že se budoucí válka začne soubojem vzdušných sil obou protivníků, snažících se zkrusiti ducha protivné strany, ale poukazuje i na to, že i prostředky obrany proti letadlům budou v budoucí válce mnohem silnější a účinnější než za světové války, v níž protiletadlová obrana neřekla ještě své poslední slovo.

Co se týká morálního významu nepřátelských leteckých náletů, soudí Wilkinson, že takové nálety, rozhořčující obyvatelstvo, budou spíše zvěšovatí touhu bít se až do konce, než aby oslabovaly vůli k obraně.

Dále polemizuje prof. W. s Liddell Hartem, který v hlavě „The Napoleonic Fallacy“ (Napoleonovský klam) tvrdí, že velmocí, přijavše napoleonskou doktrínu, dovedly Evropu ke konci války k velmi smutným koncům.

Snaha spojenců zničiti německé síly na hlavním válečném jevišti vedla po názoru L. Harta k tomu, že se válka protáhla na 4 léta a stála jenom Anglii 1 milion lidí a průměrně 5 milionů liber denních výdajů.

Naopak prof. Wilkinson soudí, že hlavní příčinou neobyčejných ztrát i prodloužení války bylo porušení základních strategických zásad Napoleonových.

Tak ačkoli vrchní velení Dohody mělo správný plán zničiti německé síly

\*) Uvádí, že za světové války při 51 náletech Zeppelinů a 52 náletech aeroplánů na Anglii nemohli Němci zničiti ani jedinou důležitou továrnu, ani jedinou vládní budovu, ani jediné komunikační středisko. Celkový počet obětí (mrtvých) těchto náletů byl všeho všudy 1413.

\*) Říjen 1927.

na hlavním bojišti, nebyl tento plán vyplněn. Zvláště Angličané rozptýlili své síly, vedouce velkou řadu operací na podružných frontách — v Gallipoli, Mesopotamii, Egyptě, Palestině a Makedonii. Ze 750.000 zabitých Angličanů připadá 235.000 na vedlejší bojiště. Celkový počet Britů, bojujících na vedlejších frontách, byl 1.628.000 kombatantů a s nekombatanty na 2.118.300 mužů.

Mezi příčiny prodloužení války počítá prof. Wilkinson i to, že Francouzi dlouho drželi v týlu své záložní divise a nepouštěli na frontu teritoriální vojska. Klade Francouzům za vinu, že jejich válečný plán nepočítal dostatečně s možností postupu Němců přes Belgii.

Nakonec se Wilkinson zmiňuje i o tom, že spojenci nedbali zásady Napoleonovy, která praví, že „nic není ve válce tak důležité, jako jednotné velení“. Jak praví autor: „Prohlášení této zásady v roce 1914 bylo voláním ztraceného na poušti.“

Redakce v svém závěru k článku prof. Wilkinsona, vyslovuje názor, že čím více studujeme vojenskou doktrinu Napoleonovu, tím více uznáváme její správnost a použitelnost k válkám všech dob.

Válečné prostředky a jejich použití se nezbytně mění zároveň s pokrokem vojenství, ale strategický cíl války musí být vždy týž; byl jím, jest a bude jím: zlomení nepřátelské vůle a nepřátelského odporu...

The rôle of the army in imperial defence.\*)

Článek ten je reprodukcí přednášky generála-poručíka sira A. Montgomery-Massingierda z londýnské universitě v listopadu 1927.

To, že vojenští odborníci konají na universitách přednášky o předmětech, majících celostátní význam, poukazuje na velmi správnou snahu popularisovati hlavní vojenské vědomosti i v občanském prostředí, které se nyní ve velké míře účastní obrany státu tím neb jiným způsobem.

Přednášející, podav historický přehled významu armády v hlavních obdobích vývoje britské říše, zastavil se nakrátko u příprav k světové válce a u opatření, která Anglie učinila za války.

Praví, že je sice žádoucí, aby se do jisté míry omezilo vydávání státních peněz na výzbroj, ale zdůrazňuje, že stupeň snížení této „pojistky“ na bezpečnost státu, jakož i rozdělení prostředků musí stanoviti vláda a Výbor pro říšskou obranu.

\*) Leden 1928.

Přednášející, odvolává se na dějiny, poukazuje na nebezpečí, vznikající nedostatečným věnováním prostředků na armádu. Promlouvá o nesmírném významu silného loďstva pro Anglii, obrací pozornost na důležitost toho, míti dostatečné letecké prostředky, na jejichž náležitě spolupráci s pozemním vojskem a loďstvem bude záviseti úspěch v budoucí válce.

Notes on intelligence training during manoeuvres.) By major B. C. Denning.

V svém článku mluví autor o nutnosti vážné a všestranné praxe zpravodajských oddělení na manévrech, v situaci, která se má co nejvíce přibližovati podmínkám skutečné války.

Dále autor praví, že ačkoli se tato praxe na posledních manévrech vykonávala, narazila na velmi mnoho nesnází.

K těmto nesnázím major B. Denning počítá: velmi krátké trvání manévru, malé početní stavy manévrujících jednotek a pak to, že jsou předem známy jednotky „nepřátelské“. Tato poslední okolnost zeslabuje zájem zpravodajských oddělení o velmi důležité a systematické sbírání všech známek, kterými se určuje ordre de bataille protivníka. Aby se prodloužila a rozšířila polní praxe zprav. oddělení, radí autor, aby činnost oddělení začala již několik dní před započetím vlastních manévru a aby se věc organizovala takto:

Ředitelství manévru postaví úlohu manévru v rámci armády; dvě nepřátelské armády s podrobným ordre de bataille; vojska provádějící skutečné manévry by byla jen součástí těchto armád.

Zpravodajská oddělení jednotek, které konají manévry, počnou již před manévry dostávat od ředitelství manévru spoustu jím sestavovaných zpráv, získávaných jako by letectvem, armádním jezdeckem, od zajatců, obyvatelstva atd.

Všecky tyto zprávy se ve zpravodajských odděleních náležitě třídí, zkoumají a z nich se postupně sestaví kostra ordre de bataille nepřátelské strany.

Ovšem, všechny zprávy o protivníku, dávané ředitelstvím manévru, musí ve všem odpovídati jehoovému plánu manévru (jsouce jeho úvodem).

Jakmile manévry skutečně začnou, pokračují zpravodajská oddělení v své práci, operující již se skutečnými prostředky a údaji.

Ale i během samého průběhu manévru doporučuje autor, aby ředitelství

\*) Leden 1928.



neprerušovalo dávati zpravodajským oddělením své zprávy o nepříteli, jako doplněk.

Touto metodou snaží se autor dosáhnout toho, aby zpravodajská oddělení dostávala větší množství zpráv a tím se více cvičila v jejich třídění, zkoumání, hodnocení, aby získala větší praxi v hledání identifikace k stanovení nepřátelského ordre de bataille. Seřazení námětu manévru v rámci armádním dovoluje zjistit nejen skutečného „nepřítele“ (jenž kromě toho je vždycky znám!), ale i velké řady sousedních i záložních jednotek, které byly ředitelstvím zahrnuty do ordre de bataille protivníků.

Autor se dotýká i velmi bolavé otázky ve zpravodajské činnosti na manévrech: praxe ve výslechu zajatců a ve zkoumání dokumentů. Bohužel navrhuje autor po této stránce niaj- kých konkrétních způsobů řešení...

## II. Mechanisace armády.

Revue věnuje velikou pozornost otázkám mechanisace armády, všímajíc si i hojně redakčních článků.

Rok 1927 prošel v Anglii ve znamení mechanisace. Na „Salisbury Plain“ byl utvořen zvláštní zkušební oddíl „mechanisovaných sil“.)

Cílem pokusů oddílu bylo: 1. Vyzkoušení nejlepších typů mechanisovaných vozidel, 2. stanovení typů jednotek, z nichž by se měla skládati mechanisovaná vojska, 3. najítí nejlepší strategické a taktické použití mechanisovaných sil na bojištích.

Problém mechanisace vzbudil ve vojenských kruzích a vojenském tisku veliký zájem; do mnohých cvičení byly již zařaděny zkušenosti s mechanisovanými oddíly. Redakce revue ukazuje, že veliký pokrok v mechanisaci a možnostech dalšího jejího vývoje činí žádoucím, aby se všichni důstojníci obeznámili s mechanickými prostředky.

Uznávajíc kladné stránky mechanisace, poukazuje však redakce na to, že prozatím mechanisace nepůsobila „revolučních“ změn v organizaci armády.

Moderní pěchota, zvětšující stále svou palebnou sílu, je i dnes ještě velmi mocná a bude ještě mocnější, až se vynalezne zcela vyhovující typ protitankového děla. Jezdecko se vzrůstající palebnou silou a pohyblivostí je dosud mohutnou zbraní jak v útoku, tak i v obraně. Bude-li jezdecko částečně mechanisováno, bude jeho pohyblivost

a palebná síla ještě větší, aniž tím bude klesat převládá schopnost jezdeckta. Velmi užitečné bude dáti jezdecktu četná obrněná auta a mechanisovat bojové trény jezdeckých pluků.

Redakce činí tento všeobecný závěr o mechanisaci:

„Mechanisace musí pokračovati, ale lidé stojící v čele, musí si dobře uvědomiti, že je nejvyšší důležité zachovati ducha i sebeobětovnost lidí, na nichž závisí ve válce úspěch anebo porážka.“

Vojenské autority v otázce mechanisace musí si postavit dva úkoly:

1. jak nejlépe přizpůsobovati nové vědecké vynálezy skutečným potřebám armády a

2. jak to zajistiti, aby se vzhledem na obtížný a drahý vývoj mechanisace zaváděla ta neb jiná vozidla a stroje teprve tehdy, až bude jisto, že budou zcela vyhovujícího typu.

Anglická armáda, pokud jde o mechanisaci a rozvoj technických prostředků, stojí v čele armád ostatních států. V Anglii je mechanisována již značná část dělostřelectva a část jezdeckta. Veliká pozornost se věnuje i letectvu, jež je samostatnou částí ozbrojených sil (The Royal Air forces) a má své zvláštní ministerstvo.

Zavedení zvláštního přednosti (direktora) mechanisace v anglické armádě. Ze srovnání tabulek organizace anglické armády, uvedených v lednovém a dubnovém čísle Army Quarterly plyne, že v ústředním úřadě dělostřeleckém (ordnance) byl zaveden zvláštní přednost mechanisace (director of Mechanization).

The Progress of Mechanization. By major General Sir J. Burnett-Stuart.)

Článek je přednáškou, kterou autor proslavil v březnu 1928 na londýnské universitě.

Autor věnuje v své přednášce hlavní pozornost tankům a soudí, že prvotními původci mechanisovaných vojsk jsou ony těžké a pomalu se pohybující tanky, které se objevily na bojišti za světové války.

Ačkoli byly naděje, že tanky umožní spojencům prolomit německou frontu a dostat se do neopevněného terénu, nerozvinula se ofenzíva ve větších rozměrech, ježto Němci postavili proti tankům velké masy dělostřelectva.

Přes to přese všechno autor soudí, že tank byl hlavním činitelem německé porážky.

\*) Duben 1928.

\*) Z několika mechanisovaných částí pěchoty, z tanků, dělostřelectva a mechanických prostředků spojovacích.

Konstrukce tanků se postupně zlepšovala a lehkých i pohyblivých tanků se dá použít velmi dobře i v pohybné válce. Tank znamená velikou ofensivní sílu ve zhuštěné formě, které se dá použít v rozhodném okamžiku bitvy; činnosti tanků pomáhá dělostřelectvo, palebné přehrady a j.

Cílem činnosti tanků je pomáhat pěchotě v dobývání důležitých míst v nepřátelské posici, kterých by se jinak dobýt nemohlo anebo které by stály příliš veliké oběti.

Tank je i dnes „sluhou pěchoty“ a sám jeho vznik je vyrazem snahy ulehčit pěchotě postup vpřed, jenž je stále těžší a těžší. Aby tanky měly úspěch, potřebují mnohých pomocných prostředků a pomocné činnosti, a to:

1. Samotné tanky jsou slepé a pohybují se poměrně pomalu; proto potřebují prostředků k průzkumu i k ochraně. K pozemnímu průzkumu hodí se velmi dobře obrněné automobily, podporované lehkými a rychle se pohybujícími malými tanky („tankettes“). Malé tanky vyzbrojené kulometem nebo protitankovým dělem mohou provádět i průzkum bojem, jenž je dnes tak důležitý. Pro práci tanků je naprosto nezbytný i letecký průzkum.

2. Aby se zesílila účinnost tankových útoků, je potřeba podporovat je dělostřelectvem, a to nejen tím, že tvoříme palebné přehrady, ale vytváříme i dýmové clony. Nutná je i podpora bitevními letadly, pracujícími proti dělům protitankovým a proti nepřátelskému dělostřelectvu. K činnosti na bocích tankového útoku, k zjištění a umlčení protitankových děl a kulometů, vysunutých kupředu, jakož i k využití úspěchu nebo ke krytí ústupu při neúspěchu hodí se také malé tanky.

3. Při přesunech a v ubytování vyžadují tanky (a zvláště vozidla, která je provádějí) zajišťovací opatření, která mohou provést obrněné automobily, malé tanky a dělostřelectvo proti letadlům.

4. Úkoly ochrany mostů a soutězek, propátrání dobytých míst, nočních poínic stráží a doprovodu zajatců provádějí se zvláště vycvičenou pěchotou, vezenou na automobilech.

5. Pomocnou úlohu u tanků budou mít i ženijní a technické jednotky, jakož i mostní soupravy při budování přechodů přes řeky.

\*) Viz dále rozbor článku „Aut curru, aut cominus armis“, který v mnohém doplňuje tento článek, ježto ukazuje i na úlohu jezdeckta v mechanizovaných jednotkách.

6. U tankové jednotky musí být zvláštní spojovací oddíl s potřebnou radiotelegrafní a telefonní výzbrojí.

7. K tomu ke všemu nutno ještě připojit velkou zásobu pohonných hmot.

Celkem základní jednotka, řekněme 50 tanků, vzrůstá takto na jednotku o 700—800 vozidlech, z nichž 300 bojových a ostatní jsou pomocná. Každá taková jednotka musí mít i letectvo, lehký přezvědný oddíl, těžký oddíl pro utok a mnoho oddílů pomocných a podpůrných.

Nejpomalejší těžká skupina může se pohybovat po cestách anebo schůdných terénech 5—6 hodin s průměrnou rychlostí 8—10 mil za hodinu (čítaje v to i zastávky), aniž jí ubývá bojové způsobilosti.

Bojová tanková skupina nemůže se pohybovat po skalnatých horách, po příliš lesnatém a rozervaném terénu; v rovinách nebo v mírně zvlněném terénu mohou se tanky volně pohybovat i v noci.

Proti protivníkovi, který stojí na dobře zvolené posici, má protitankové zbraně, překážky proti tankům, podzemní miny, silné dělostřelectvo, nedokáží toho tanky mnoho, mohou však rozhodně zadržet nepřátelskou ofensivu.

Podle názoru autora nejúčinněji se uplatní tanky proti nepřátelským pohybujícím se proudům.

V závěru praví autor, že lze-li technicky provést i úplnou mechanizaci armády, s hlediska materiálního bude i částečná mechanizace postupovat nejvýš pomalu a postupně.

Aby se peníze, věnované na mechanizaci, vydávaly co nejúčelněji, vyžaduje celá otázka mechanizace pečlivějšího studia a širokého organizačního plánu.

Nemožnost úplné mechanizace armády vyplývá již z toho, že mechanizované jednotky nemohou bojovat v každém terénu.

Vše, co bylo řečeno, vede k závěru, že státy mohou počítat s skutečným mechanizací jen omezeného počtu vojsk.

Objevení tanků a vůbec mechanizovaných prostředků na těch aneb jiných místech bojiště vždycky silně působí na vojska; proto autor zdůrazňuje nutnost seznamovat všechny druhy vojsk s mechanizovanými oddíly jako s novým možným nebezpečím i jako s novým, za jistých okolností, spojnecem.

Závěr autorův je ten, že budoucí války nebudou se podobat minulé světové válce...

Mechanisace, chemické prostředky a jiné vědecké metody učiní válku rychlejší, rozhodnější a podle názoru autora i méně krvavou. (?) S rozvojem mechanisace budou armády mnohem menší, budou však zároveň vyžadovati veliké podpory národní a průmyslové mobilisace.

V souvislosti s právě probraným článkem je zajímavé zmíniti se i o názoru jednoho z obhájců „moderního“ směru, majora gšt. B. C. Deninga, vysloveném v jeho knize „The future of the british armie.“

Major Dening, vycházející z vlastností moderních zbraní a z pokroku letectva, soudí, že polní armáda budoucnosti bude mechanisována, při čemž se lidé budou pohybovati v tancích a obrněných automobilech. Tato malá armáda musí míti podle názoru autora neveliké, ze vzduchu nenápadné základny, musí býti pohyblivá a co možná nezávislá na nějakých určitých komunikacích.

Aut curru, aut cominus armis. By lieut. col. G. F. Brooke.

Tato staf je věnována hlavně studiu významu jezdeckta ve spojení s operacemi mechanisovaných jednotek.

Staf začíná slovy: „jezdeckto musí jíti s duchem doby — a doba jde v současných vědeckých dnech velmi rychle vpřed.“

Manévry r. 1927, podle názoru autora, jednak znovu potvrdily dosavadní zásady válečné, jednak ukázaly, že jsou omezeny v rámci operací, které jsou vlastní všem druhům vojsk.

K dosažení hlavního cíle války: zničení (destruction) nepřátelské armády je velice důležitá spolupráce všech druhů zbraní; tato spolupráce musí býti duší mírového výcviku.

Aby se dosáhlo nejlepších výsledků ve spolupráci na bojišti, musí důstojníci různých druhů zbraní znáti a uvědomovati si kladné i záporné vlastnosti každého druhu zbraně, aby nepřeceňovali zvláště i mechanisované prostředky, které podle některých názorů mohou prý již rozřešiti všechny vojenské problémy. Autor varuje před takovými názory, přeceňujícími význam „mechanisace“.

Uváděje mnoho známých již nedostatků mechanisovaných vojsk, ukazuje, že na př. mnoho krajin bude se vždycky hoditi jen pro operace jezdeckta.

Mechanisovaná vojska i znamenitě organisovaná a stojící na výši všech moderních požadavků považuje autor sice za silnou a potřebnou zbraň, ale jen jako zbraň pomocnou pro péchotu a dělostřelectvo

Mechanisované jednotky dobudou úspěchů jen tehdy, bude-li vzájemně souhra mezi všemi druhy zbraní, jež si musí navzájem práci ulehčovati a navzájem se doplňovati.

Jaký význam bude míti jezdeckto v operacích mechanisovaných vojsk? Jezdeckto se účastní přezvědy a ochrany mechanisovaných vojsk a při úspěchu tankových útoků dovršuje porážku nepřítele, pronásleduje jej, ničí a zajímá.

Zkoumaje zvláště přezvědy, které předcházejí operace mechanisovaných sil, dělí autor vojsku přezvědnou činnost předních oddílů na přezvědy nezávislé a zajišťovací.

Nezávislé přezvědy se samy ještě dělí podle autora na: a) daleké přezvědy letectvem, b) přezvědy na střední vzdálenosti, prováděné obrněnými automobily, které se zvláště dobře hodí na křídlech, c) blízké přezvědy jezdecké.

Stane-li se, že terén a počasí nejsou příznivé druhým prostředkům přezvědným, musí jezdeckto nezbytně vyplniti všechny tři úkoly. Jezdeckto nelze též nahraditi při sbírání zpráv u obyvatelstva a při zajímání nepřátel, již jsou tak důležitým prostředkem k identifikaci nepřátelských jednotek.

Mechanisované síly musí býti vždy kryty před nenadálou nepřátelskou dělovou palbou a musí včas dostávati zprávy o nepříteli, aby se útočná činnost mechanisovaných sil co možná ničím nezdržovala. Předvoj mechanisovaných se skládá buď a) z malých tanků, obrněných automobilů a automobilního dělostřelectva, nebo z b) jezdeckta, nebo c) z jezdeckta, obrněných automobilů, malých tanků a automob. dělostřelectva.

Nejlepších přezvěd a nejlepší ochrany mechanisovaných sil se dosáhne smíšenými oddíly (jako pod c). Velitel takového oddílu, užije-li vhodně všech prostředků, může dobře přezvídati, může zdržovati nepřítele a konečně může jednati i aktivně. Přezvědné oddíly mohou býti v libovolném úseku podporovány malými tanky a dělostřelectvem.

Při operaci takových oddílů\*) nutno uvážiti toto:

1. Aby jezdeckto bylo v boji pohyblivější, nutno koně zbaviti všeho zbytečného nákladu a naložiti na ně jen to, čeho je nezbytně třeba k boji.

2. Jezdeckto musí býti vycvičeno v překonávání nejtěžšího terénu a v konání dlouhých pochodů, které budou někdy delší než 50 mil.

\*) Autor nazývá takový oddíl jezdeckou brigádou.

3. Jezdeckto musí býti vycvičeno v nočním boji, což bude v moderní válce častým zjevem.

4. Dělostřelectvo takových předních oddílů musí býti pro větší pohyblivost mechanisováno; kulomety a protitanková děla musí býti na zvláštních malých tancích.

5. Hlídky, které jdou před jezdecktvem, obhlížejí terén se stanoviska schůdnosti pro mechanisovaná vozidla, které jsou v oddílu.

6. Roty obrněných automobilů budou zvlášť užitečné pro vzdálenější přezvědy na křídlech.

7. Oddíl musí míti pohyblivou radiostanici. Neustálé spojení s oddílem udržuje se radiem.

Oddíly takto organisované budou výbornou záštitou i proti mechanisovaným silám nepřátelským, zvláště budou-li dostatečně opatřeny protitankovými zbraněmi.

Majice dostatečnou palebnou silou, mohou zadržovati nepřátelské mechanisované oddíly a překážeti průlomu našim zajištěním a snad i útoku na naše hlavní síly.

Jezdeckto vyzbrojené podle nejnovějších požadavků bude plniti své úkoly i v zadních vojích, jakož i ve společných operacích s pěchotou.

### III. Letecké prostředky.

Složení leteckých sil Anglie. 23. listopadu 1927 ukázal na dotaz v parlamentě pomocník ministra války, že přibližný počet vzdušných sil prvního sledu (Royal air forces) je 750 letounů, z nichž 270 bylo mimo území Anglie. Celkový počet leteckého personálu je 29.985. V téže době bylo ve Francii 1.350 letadel, z nich 280 mimo evropskou Francii. Leteckých nešťěstlů v královském letectvu od 1. ledna do 1. listopadu 1927 bylo 35; za touž dobu v roce 1926 46.

The Air exercises.\*) By major Oliver Steward.

Článek probírá letecké manévry, konané 25.—29. června 1927 v Anglii. Všecky síly byly rozděleny na dvě strany: Západní útočící (13 letek) a východní bránící se (9 letek). Cílem manévru bylo: vyzkoušeti správnost organisace a vedení obrany, dáti letcům, dělostřelcům a světlometům praxi v situaci, podobající se velmi válce a konečně dáti dobrou lekci obyvatelstvu Londýna a jeho okolí.

Tomuto poslednímu účelu připisuje velký význam, ježto dojmy z náletů za světové války již zeslábly a obyvatel-

stvo sotva si všímalo pokroků, učiněných ve vojenském letectví.

Nebudeme se zdržovati u podrobností manévru \*) a uvedeme jen hlavní závěry.

Pro rozhodčí byly vydány zvláštní směrnice, při čemž většina rozhodčích byla v bombardovacích letounech.

Nálety se prováděly v noci i ve dne. Noční nálety se prováděly většinou jednotlivými letouny. Manévry ukázaly, že téměř všechny letouny nalétávající v noci byly objeveny při průletu pásmem, osvětleným světlomety, a pak byly na ně podniknuty útoky. Tak na př. při náletu 29. června ze 32 nalétnutých letounů (v noci) jenom 8 mohlo proletěti obrannou čarou.

Světlometry pracovaly velmi dobře. Byly zhasnuty dotud, dokud zvukové stanice nepodalý zprávu o poloze nepřátelských letounů.

Stíhače obrany hlídkovaly v obvyklém pořádku v svých úsecích a útočily ihned na letouny, odkryté světlomety.

Manévry ukázaly, že útočící letouny mají velmi málo vyhlídek, že nepozorovaně prolónou pásmem, osvětlovaným světlomety.

Ve dne byla obrana zpravována o přiblížení „nepřátelských“ letounů ze spousty pozorovatelů. Velitelé obranných úseků ihned vydávali příslušné rozkazy stíhačům.

Útočící letouny klamaly obranu obvykle tím, že měnily náhle směr letu v okruhu 10—20 mil od místa, na které útočily.

Takové změny bylo možno oznámiti stíhačům, které byly již ve vzduchu, jen radiem, při čemž se takové zprávy, ačkoliv se to zdá paradoxním, obvykle opoždily.

Manévry dokázaly nepraktičnost manévrování stíhačů obrany ve dne, neboť často propásly přibližování nepřátelských letounů.\*\*)

Bylo shledáno, že je praktičtější vysílati stíhače teprve v okamžiku, kdy došla zpráva o objevení nepřátelských letounů. Letouny stály na letištích ve 3 stupních pohotovosti.

Autor soudí, že manévry zdůraznily veliký význam schopnosti letounů rychlému manévrování. Autor píše: „rychlost manévrování a stou-

\*) V jednom z příštích čísel podáme podrobnější přehled manévru z roku 1928.

\*\*) Příčiny: rychlý let, nenápadný obrys letounů ve vzduchu, ohlušení hlukem motoru, veliké hluché prostory a nesnáze pozorovati veliké prostory ve 3 rozměrech.

\*) Říjen 1927.



pavost je samou podstatou vzdušné obranné a útočné síly. V moderní době rychlost letu a stoupavost mají neko-  
nečně větší cenu než množství výstroje a váha střel. Při moudré konstrukci technického vybavení letounů téměř vše musí být obětováno tomu, aby se dosáhlo rychlosti manévrování.

Svou staf končí autor poukazem na dvě hlavní poučení z manévru: prvé: na veliké nebezpečí, jež tkví v podceňování protiletadlové obrany (dělostřelctva, světlometů, zvukových stanic) a druhé: na velikou důležitost toho, aby se u letounů dosáhlo rychlého manévrování (u letounů stíhacích).

#### IV. Vojsko-historické stati.

V četných statích se rozbírá bitva na Marň, operace francouzské a belgické v r. 1915, operace v Zakaspijsku

(Transkaspien) v roce 1918—1919; ze starších dob tažení u Waterloo a ruská obrana r. 1812 proti Napoleonovi.

#### V. Bibliografie.

Část bibliografická v revui vedena výborně, obsahující seznam i rozbor všech nových, důležitých anglických i cizích odborných knih. Uvedu některé z nových knih:

1. „The Great Crusade“. Major-general Joseph T. Dickman, s předmluvou generála John J. Pershinga. Kniha vyšla v New Yorku a charakterizuje názor Spoj. států na světovou válku; částečně pak obsahuje osobní vzpomínky autorovy.

2. Essai sur la Doctrine de Guerre des Coalitions. La direction de la Guerre (novembre 1914 — mars 1917). Colonel Oehmichen. Paris. P. R.

### d) *Revue* německé.

#### *Wissen und Wehr.*

Rijén 1928, sešit 8.

Generalmajor rak. arm. Hugo Schäfer: Frankreich und Italien (se 4 náčrty):

Článek je vojsko-politickou studií, v níž autor vychází z předpokladu, že světová politika obou států je čistě imperialistická, jenomže pramení z naprosto odlišných příčin. Francii nutí nedostatek počtu vlastního obyvatelstva, aby hledala vojáky pro svou armádu v cizích kontinentech, Itálie naproti tomu potřebuje nových území, aby v nich umístila přebytek svých obyvatel. Rozdíly a rozpory z toho plynoucí posuzuje autor v několika kapitolách, věnovaných dřívější a nynější geopolitické situaci, problému obyvatelstva, hospodářským zájmům, hodnocení zeměpisných hranic, pohraniční komunikační sítě, opevnění a srovnání vojenské situace obou států. (Pokrač.)

K. von Oertzen: Angriff und Verteidigung:

„Obrana má materiální, útok však morální výhody na své straně.“ „Taktická obrana je silnější formou, strategická ofensiva však účinnější formou boje, která jediné vede k cíli.“ Autor studuje, zda zkušenosti světové války potvrdily tuto teorii Moltkova. Cituje i jiné vojenské autory, jejichž názor se značně liší od výše uvedených slov. Článek nepřináší celkem nic nového, uvádí ze světové války příklady pro i proti a dochází k závěru, že jen vlastnosti a schopnosti rozeného vojevůdce mohou rozhodnouti o tom, která z obou forem boje je za daných okolností správnější.

Major a. D. Dr. E. von Frauenholz: Napoleon im Orient:

Ličí průběh Napoleonova tažení do Egypta, jeho organizační činnost v dobyté zemi, tažení Palestinou do Syrie a uvádí na správnou míru tvrzení o Napoleonově úmyslu postoupiti až do Indie, aby tam zasadil smrtelnou ránu Anglii, odvěkému nepříteli Francie.

Vojensko-politický přehled se zabývá rozbohem otázky o odzbrojení, jak se jeví se stanoviska Němců se zřetelem na výsledky prací, vykonaných jak v 50. a 51. zasedání Rady společnosti národů, tak i v příslušných komisech v době od počátku června do konce září t. r. V souvislosti s touto otázkou se zřejmě poukazuje na význam Kellogova paktu a francouzsko-anglické námořní dohody.

Listopad 1928, 9. sešit.

E. Hoffmeister: Von Moltke zu Falkenhayn. Na počátku své studie zabývá se autor rozbohem situace, jak ji našel Falkenhayn, když se v polovině září 1914 ujal německého vrchního velitelství. Na západní frontě dokončily německé armády bez zvláštních obtíží svůj ústup od Marň, jen na severním křídle nebylo jasno; tam stále ještě hrozil obchvat Francouzů. Záloh, které si zatím německé vrchní velitelství vyřadilo, bylo 6 arm. sborů, z toho byly 2 arm. sbory za středem, zbytek za jižním křídlem. Na východě byli Rusové vítězně odraženi, jejich 2. armáda byla zničena, 1. armáda poražena a 10. armáda aspoň dočasně ochromena, takže pro nejbližší dobu nehrozilo Prusku od Rusů nebezpečí. Zato vyvrcholila krise u rakouského spejence, jehož armádám, silacím

mezi Vislu a Karpaty, hrozil obchvat na severním břehu Visly. Zničením anebo dalším ústupem rakouských armád bylo však vážně ohroženo průmyslové území Hor. Slezska, jehož ztráta by Němcům znemožnila další úspěšné vedení války. Falkenhayn se musil rozhodnouti, zda má být hlavní úsilí Němců přeloženo na východ či zda má být ponecháno na západě. Rozhodl se nezesilovat východní frontu, použití sil, uvolněných ve Vých. Prusku (9. armády) k podpoře Rakušanů, a to v těsném styku s jejich 1. armádou na severním břehu Visly ve směru Czenstochova-Kielce, jinak však soustřediti veškeré úsilí na západní frontu za tím cílem, aby z uvolněných záloh byla za severním křídlem u St. Quentin vytvořena nová mocná armáda, kterou by bylo levé křídlo Francouzů obchváčeno a Schlieffenův manévř v nové obměně uskutečněn.

Menšími ofensivními podniky na celé frontě chtěl Falkenhayn Francouzům zabrániti vyťahovati nové jednotky z fronty k zesílení nebo prodloužení svého levého křídla.

Autor schvaluje hlavní rysy Falkenhaynova rozhodnutí, nesouhlasí však se způsobem jeho provedení. Podle něho přeceňoval Falkenhayn význam místních ofensivních akcí a neoceňoval správně obrannou sílu palebných prostředků, která dovolila Francouzům, aby vytáhli ze své defenzivní fronty bez obavy dostatečný počet jednotek a převedli je na levé křídlo, zatím co Němci neprovedli potřebnou ekonomii sil k vytvoření nového skutečného kladiva na svém pravém křídle. Dále nebyl prostor St. Quentin, volený Falkenhaynem, vhodný k zamýšlenému manévru. Ležel jednak příliš blízko fronty 1. něm. armády, jejíž situace nebyla dosud tak ustálená, aby zajistila nerušené soustředění nové (6.) armády. Konečně ležel zminěný prostor za 1. armádou a ne stranou od ní, takže by 6. armáda nebyla bývala mohla uskutečniti obchvat, spíše ji hrozilo nebezpečí, že bude sama obchváčena Francouzi, kteří zde měli značný časový náskok jednak tím, že se chopili iniciativy, jednak i pro mnohem příznivější dopravní poměry. Za vhodný prostor pro soustředění nových sil pokládá autor krajinu kolem Arras, kde mohlo být do 28. září připraveno alespoň 7 arm. sborů k jednotnému vyražení. Tento prostor mohl být zajištěn mocným jezdectvem (8 divísi) a 1. armáda nadto zesílená 2 arm. sbory s úlohou nepřítele zadržovati a vyhnouti se novému obchvatu eventuelním dalším ústupem do té doby, než bude 6. armáda hotova vyraziti směrem na Amiens. Pak se měla připojiti

k útoku. Ostatní německé armády se měly místo lokálních útoků zaříditi k houževnaté obraně na místě, což by bylo bývalo dovolilo uvolniti ještě další jednotky, jichž mohlo být později použito taktě na pravém křídle.

Chybami, jichž se Falkenhayn dopustil, se stalo, že 6. armáda nebyla zasazena jednotně, nýbrž po troškách, a to ne k útoku, nýbrž k postupnému prodlužování fronty, zahnuté na sever, jinými slovy k osudnému „běhu k moři“, jehož neblahých následků se německá armáda ani do konce války nezabavila.

Nelze upřiti, že autor hájí svůj názor velice přesvědčivým způsobem. Jeho rozbor je objektivní a jasný. Nepřestává jen na všeobecné kritice toho, co se mu zdá nevhodným, nýbrž sám přesně vyjadřuje obsažnou, při tom však velice stručnou a jasnou direktivou, jak asi měla být nová operace německých sil na západní frontě připravena a uvedena v chod. Jeho práce je velmi dobrým příspěvkem k studiu světové války.

Generalmajor rakous. armády Hugo Schäfer: Frankreich und Italien. Článek je dokončením vojenskopolitické studie, uveřejněné v předchozím sešitě W. u. W. Obírá se možností, že by některý z obou států chtěl za války použiti švýcarského území, aby si usnadnil obtížný přechod hornatých a pevnostmi chráněných italsko-francouzských hranic, a dochází k úsudku, že by takový postup nebyl výhodou pro žádného ze soupeřů, který by pak měl nad to co činiti ještě s 6 divísemi švýcarské armády.

Další kapitoly jsou věnovány zájmem a poměru ozbrojených sil obou států na Středozemním moři, kde francouzské loďstvo je značně silnější než italské, pak otázce letecké, které oba státy věnují tolik pozornosti, při čemž se jejich vyhlídky celkem vyrovnávají, ačkoli Francie má dnes ještě mnohem silnější letectvo než Italie, a končí úvahou, že, kdyby došlo k válce mezi oběma státy, neměly by jejich pozemní armády v pohraničí dostatek místa pro bitvu. Oba státy jsou tedy odkázány na moře, při čemž je Francie značně silnější v loďstvu i v letectvu. Ostatně by tento boj nezustal ani omezen jen na oba soupeře, nýbrž na obou stranách by vyvstali spojenci, čímž by se pak stav věci mohl naprosto změnit.

F. M: Reservistenübungen in Frankreich. Jak známo, byl minulého roku po prvé povolání ve Francii záložníci na cvičení. Na rozdíl od našeho způsobu nebyli zařazeni do aktivních jednotek, nýbrž tvořili vlastní, toliko ze záložníků složené útvary,

kterým byli aktivní důstojníci a poddůstojníci přiděleni jen ve velmi nepatrné míře. Zřejmě se chtěla francouzská vojenská správa přesvědčit, jakou by měly asi cenu záložní jednotky, z nichž podle nové organizace se má skládat převážná část armády za mobilisace.

Podle autora byly dosažené výsledky nevalné. Jednak nebylo dosti zkušeností, což zavinilo, že mnohá opatření nebyla připravena v žádoucí míře (převozy, ubytování, výstroj, stravování), jednak se neukázali záložní důstojníci a poddůstojníci dosti zběhlí a samostatní, aby jim mohl být svěřen výcvik jednotek, hlavně však škodil zhoubný následek komunistické propagandy, které nebylo dostatečně a zároveň čeleno a která se neomezila jen na vojiny bez hodnosti.

Je jisté, že Francie dovede využití získaných zkušeností k tomu, aby napříště byly všechny zjištěné nedostatky co nejlépe odhlazeny.

Rittmeister von Zanthier: Eisenbahnkrieg. Výrazem železniční válka nemyslí autor na využití železnic pro strategické účely, nýbrž na jejich použití pro taktické vedení boje. Pisatel čerpá z vlastních zkušeností z první poloviny 1918, kdy byl přidělen 224. ně-

mec. pěší divisi, která — vedle jiných úkolů — měla také za úkol obsadit Ukrajinu a pronikla až do donecké průmyslové pánve. Činí se letmá zmínka též o českých legiích, s kterými se zmíněná divise střetla u Bachmače.

Použití železnic pro taktické vedení boje může mít úspěch jen proti nepříteli naprosto podřadnému nebo zdemoralisovanému a špatně vedenému. Naše ruské legie naučily se železnic také v tomto smyslu využívat. V našich poměrech bychom s tím však sotva mohli počítati. Proto pro nás je článek do jisté míry zajímavý jen jako reminiscence a jako důkaz, jak rychle se dovede dobré vojsko přizpůsobiti všem poměrům a jak se naučí účelně zacházeti i s prostředky, k jichž ovládnutí je jinak třeba značných odborných znalostí.

Článek Vojensko-politická situace v Polsku líčí, jak se od r. 1926, kdy se Pilsudský ujal řízení, státní život v Polsku nepopíratelně uklidnil a vnitřně upevnil. Nejen v armádě, ale ve všech oborech státní správy a namnoze i soukromého života uplatnilo se vůdčí hledisko „vše pro blaho a obranu státu“, které Pilsudský i nadále sleduje s pevnou a neomylnou vůlí. Št.

## e) *Revue maďarské.*

### *Magyar Katonai Közlöny.*

**Ročník XV. (1927), sešit 7—8.**

G.: Vliv letectva na válečné operace.

Autor se obírá otázkou, jaký vliv má silné letectvo na operace nepřátelské armády, která disponuje jen nepatrným letectvem. — Praví, že nepřátelské letectvo pozoruje a útočí. Obrana proti oběma činnostem je stejná, poněvadž, brání-li se nepřátelskému letectvu v pozorování, zabraňuje se mu též v účinkování. Rozeznává aktivní obranu stíhacím letectvem, pozemní obranu proti letadlům a pasivní obranu rozčleněním, krytím a maskováním.

Neočekává velkých výsledků od aktivní obrany, neboť podle zkušenosti ze světové války lze dosáhnouti převahy ve vzduchu jen na krátkou dobu. Proto se ani státy se silným letectvem neubrání leteckým útokům a státy s nepatrným letectvem by měly spoléhati hlavně na pasivní obranu.

Popisuje účinky leteckých útoků za mobilisace, za nástupu a za operace.

Za mobilisace útoky na železnice, nádraží, mosty a hlavně na závody vyrábějící válečný materiál.

Za nástupu bývají cílem letec. útoků hlavně větší mosty přes řeky a železniční uzly. Líčí obtíže při nepředvídaném vykládání transportů na malém, neosvětleném nádraží, důležitost automobilních transportů a zdržování nástupu, je-li třeba transporty předsně vykládati, poslati je nočními pochody přes ohrožená místa a opět je nakládati. Proto soudí, že nástup větší armády po železnici je jen tehdy možný, budou-li transporty objížděti železniční uzly a budou-li vykládati jen v noci a poněkud dále od nástupového prostoru, do kterého vyložené oddíly pak dorazí buď pochodem nebo automobilním transportem.

Při operacích jest obrana již lehčí. Letectvo vyhledává jen vděčnější, větší cíle, jako zálohy, dělostřelectvo a trény.

Doba, která uplyne od chvíle, kdy se nepřátelské letouny objeví, až k přepaau je tak krátká, že obvykle nelze již vykonati přípravu k obraně (rozčlenění). Chráni jen les, mlha, noc a vyhýbání osadám.

V závěru žádá autor, aby heslo „prázdnota bojiště“ bylo uplatňováno v budoucnosti na celý operační prostor,



tedy i na těl, ne jako dosud jen v bojovém pásmu.

Rak. mjr. inž. Bedř. Heigl: Z dokonalení dělostřeleckého materiálu za války a po ní. II. pokračování. (Překlad článku, který byl uveřejněn v *Militärwissenschaftliche und technische Mitteilungen*, 1927.)

Plk. Štěpán Nagy: Užití zbraně. Užití zbraní důstojníkem za války i v míru a mimo službu (urážka na cti a p.) podle příslušných předpisů.

Mjr. v. v. Karel Lendvay, prof. na Ludvíkově akademii: Užití leteckých snímků pro mapování (s 6 obrazy). Využití pozemní fotografie. Fototheodolit, stereokomparátor, stereoaufograf, jeho užití a výkonnost. Fotografie ze vzduchu za války. Organizace fotografických čet.

Emil Lange: Výkony Maďarů ve světové válce (viz seš. 1, roč. 1927). Autor dokazuje, že nejen absolutně, ale také relativně bylo za války v Rakousku mnohem více mužů osvobozeno od voj. služby než v Uhersku.

Plk. v. v. Oskar Karojevich: Maďaři ve světové válce. II. pokračování seznamu vojenských těles bývalé rakousko-uherské armády, která se doplňovala z území býv. Uher.

### Sešit 9.

G.: Pochody za noci a ubytování za dne.

Noční pochody jsou možné jen v prostoru, který je zajištěn dopředu posunutými oddíly; zvláště, když protivník disponuje s pohyblivějšími (motorizovanými) útvary. Noční pochody se provedou většinou jen do čáry vpřed posunutých zajišťovacích oddílů. Přezvědy také neprotrhnou dál než k posunutým oddílům protivníka, vyjma jednotlivé hlídky. Důležité je, aby za svítání byly jednotky v pohotovostním postavení, aby mohly odrazit rychle se pohybující přezvědné oddíly protivníkovy.

Článek má 11 nártů, které názorně vysvětlují jednotlivé možnosti při nočních pochodech.

Husarský major Jan Solymossy: Moderní názory o jezdecktvu. Na základě článků z „Revue militaire Française“, „Revue de Cavalerie“ a „Militär-Wochenblatt“ rozdělil názory zabývající se problémem jezdecktvu na tři skupiny.

1. První skupina zapírá vůbec, že v budoucí válce připadá jezdecktvu sebe menší úloha a je přívržencem nejdalekosáhlejší motorisace neboli mechanisace. Do této skupiny patří několik anglických vojenských spisovatelů: Hardt, Croft, Liddel atd. U Fran-

couzů je nejfanatičtější odpůrcem jezdecktvu dělostřelecký generál Canon, a uznává užitečnost jezdecktvu jen v severní Africe.

2. Do druhé skupiny patří názory, že v budoucí válce bude jezdecktvu ještě potřeba, ale jen jako pomocné zbraně pěchoty. Jezdecktvu bude třeba jen v těch výjimečných případech, kdy povětrnostní a terénní poměry neb jakost půdy budou vadit použití strojů (automobilisovaných jednotek). Neuznávají nutnost větších jezdeckých jednotek. Místo nich používají tak zv. „lehkých oddílů“ (SPO), které už nemají jezdecký svéráz, poněvadž převahu mají motorisované části.

3. Do třetí skupiny patří hlasy, které uznávají nutnost velikých jezdeckých jednotek. Všechny úkoly, které jezdeckto plnilo v minulosti, budou též v budoucnosti.

Zvědná činnost letounů závisí značnou měrou na povětrnostních poměrech. Pozemní motorisovaná vozidla jsou většinou odkázána převzítí úloh větších jezdeckých jednotek. Pěchota, dopravovaná na autech, která by měla převzítí úlohy větších jezdeckých jednotek, je příliš závislá na silnicích a tvoří nekonečné pochodové proudy. — Souhrn mínění 3. skupiny (pro zachování velkých jezdeckých jednotek) jest:

Vedení války má v strojích mohutné nové bojové prostředky, které činnost jezdecktvu velmi ulehčí (též ostatních zbraní), ale nejsou s to převzítí její úlohy úplně.

Dále cituje články a poznatky z různých vojenských časopisů o anglických manévrech r. 1924, belgické cvičení r. 1925, anglické a francouzské manévry r. 1925 a cvičení Angličanů v červenci 1926. Článek končí popisem organizace francouzského smíšeného přezvědného oddílu a lehké divise.

Mjr. v. v. Karel Lendvay: Mapování pomocí leteckých snímků (pokračování s 9 obrazy).

Nejnovější způsoby a prostředky při zpracování leteckých snímků v mapy.

Autokartograf „Hugershoff-Heyde“ píše, že Češi chtějí každou divisi vybavit tímto přístrojem (hlavně pro dělostřelecké vyměřování) a prý se zabývají též myšlenkou, že od draždan-ské továrny Heydeovy převezmou právo výroby. Stereoplanigraf Bauersfeld-Zeiss. Dvojíty projektor dr. Gassera. Triangulátor Boykova pracuje pomocí 2 letadel. Autograf Wilde.

V Německu je použito hlavně stereoplanigrafu soustavy Bauersfeldovy-Zeissovy. Dosavadní výsledky a zkušenosti. Potřeba času k vypracování



Vědecké fotogrametrické společnosti. Výzva, aby se i v Maďarsku utvořila skupina pracovníků ve fotogrametrii.

Rak, mjr. dr. Lothar Rendulic: Bitva u Montella v červnu 1918. Překlad z Militärwissenschaftliche und Technische Mitteilungen.

Rak, mjr. dr. Bedřich Heigl: Zdokonalení dělostřeleckého materiálu za války a po válce. Překlad z Militärwissenschaftliche und Technische Mitteilungen. 1927. (Dokončení.)

Stálá rubrika „Letectví a vzduchoplavectví“ redigovaná Ladislavem Maďaraszem přináší následující články:

Důležitost leteckého průzkumu a několik menších článků, z kterých se našim letectvem zabývá článek „Masarykova letecká liga“ a „Rekord loopingů“, kde popisuje světový rekord šéfpilota Nováka továrny „Aero“ dne 3. května 1927, který vykonal za 1 hod. 5 min. 225 loopingů.

Při recenzi různých revuí zmiňuje se toto číslo také o 6.—7. sešitu VR., ročníku 1927 a velmi rozhořčeně kritizuje článek Františka Šteidlera o bitvě u Zborova (o vystoupení čs. brigády mluví jako o zradě). Hlavně se tu vysvětlují ztráty maďarského pluku 86). Kpt. A. Kafka.

## f) Revues švýcarské.

### *Revue militaire Suisse*

Ročník LXXII., čís. 7.)

Plk. Feyler: Švýcarský národní dar („Le don national suisse“).

Článek pojednává o instituci za války utvořené ve Švýcarsku, která má tytéž úkoly jako měla americká YMCA za války ve spojeneckém vojsku. Tato instituce je tím záslušnější, že byla založena a vydržována jen ze sbírek občanstva. Její činnost trvá i po válce a je velmi oblíbena vojáky všech tří švýcarských národností.

Mjr. Isler: Několik připomínek k taktickému použití kulometů.

Přidělení lehkých kulometů rotám střelců a karabiníků dovoluje, že kulometné roty mohou být ponechány při taktickém použití svému výhradnímu úkolu a řádnému využití své zbraně, t. j. pro palbu na větší vzdálenosti (do 2000 m pro palbu přímou a do 3500 pro palbu nepřímou). Tím je usnadněno jejich zásobování, zasazení a použití v boji.

V zájmu řádného využití kulometné zbraně třeba hleděti vždy co možná vyhnouti se přidělování kul. čet pěším rotám a snažiti se jejich použití pod vedením velitele kul. roty a tím podle dispozic velitele praporu. Autor zdůrazňuje dále nebezpečí, které vyplývá z přidělení kul. čet pěším rotám, hlavně proto, že po většině bude jejich použito obdobně jen jako lehkých kulometů a nebude jejich použito k boční palbě, na kterou má pěší rota příliš nedostačující frontu. Ba mnohdy bude možno řádně jejich využití až teprve v rámci pluku. Dále klade autor důraz na vypracování plánu palby za každé okolnosti, neboť bez něho zasazení zbraně nemá účelu a její

využití je minimální. Zvláště v rámci praporu je tato věc ulehčena tím, že velitel kul. roty je blízko velitele praporu, je tedy brzy zpraven o úmyslu velitele a může tedy včas vydati příslušné dispozice. Palebný plán usnadňuje také spojení jak mezi kul. četami tak i se sousedy.

Nebud' také opominuto přidělití úkoly proti letadlům, které mnohdy budou zařizeny i velitelem pluků se skupením některých částí.

Úkol plukovního kulometného důstojníka (existuje ve Švýcarsku) je mnohdy špatně chápán. Jeho úkolem je uvést v soulad palebné plány kul. rot praporů v prvním sledu a event. i připravit a předváděti zasazení kul. roty záložního praporu ke střelbě na event. mezery. Vše to ovšem po předchozím referování veliteli pluku a na jeho rozkaz. Je také řidičem nepřímé střelby u pluku. Stará se také o spojení kul. palby s palbou dělostřelectva pro přímou podporu a je jakýmsi redaktorem palebného plánu pluku.

Ke konci připomíná autor, že to vše jsou jen připomínky opřené o praxi a uvádí důležitost úlohy, jakou má v boji kulometná část řádně využita.

Npor. J. Lecomte: Dojmy velitele čety z manévru horské pěší brigády.

Plk. H. Lecomte: Spojené státy severoamerické a Švýcarsko.

### Čís. 8.

Plk. F. Feyler — Ruský štáb v začátcích evropské války. (Historická studie.)

Plk. A. Maunoir: Nový vojenský trestní řád (švýcarský).

### Čís. 9.

Plk. Sprecher v. Bernegg: Naše národní obrana podle zkušeností ze světové války.

\*) Viz VR č. 5, str. 280.

Tento článek je vlastně přednáška, kterou autor pronesl 16. III. 1927 v Bernu. Nejdříve se zmiňuje o principu švýcarské neutrality a o úloze Švýcar v operačních plánech svých čtyř sousedů (pokud ovšem jsou známy). Mluví dále o úloze SN, a možnostech, za kterých by Švýcarsko mohlo být zataženo do války. Zmiňuje se, že případ ten by se mohl státi hlavně v případě války mezi sousedy, při níž by některý z nich přepadl Švýcarsko, které by se pak stalo přirozeným spojencem druhého protivníka. Po delším pojednání o tomto tematu, při čemž zdůrazňuje důležitost zpravodajské služby v míru, nutnosti řádného letectva a pohotovost válečného průmyslu, přichází k závěru, že přes všechny smlouvy o neutralitě, je Švýcarsku třeba řádného vojska, které by bylo ochráncem proti vpádu a svým výcvikem již v míru ukázalo, že Švýcarsko je schopno vlastní obrany vždy a proti každému.

Mimo jiné se zmiňuje v svém pojednání, jak je třeba, v případě války sousedů, pečlivě chrániti hranice proti sebe menšímu nedopatření, neboť někdy i malá neopatrnost z jedné strany by byla schopna způsobiti invasi vojskem druhého nepřítele.

#### V.: Výcvik horských vojsk.

Válka v horách potřebuje zvlášť vyvíčeného vojska, tělesně zdravého a otužilého. Světová válka potvrdila toto pravidlo. Před válkou se myslelo, že je nemožno na vrcholcích hor válčiti, kdežto za války bojovaly sbory rakouska i italské celé měsíce na vrcholcích horských pásem. Technické prostředky tomu byly značně nápomocny (při zásobování a j.).

Autor tvrdí, že by si Švýcarsko mělo vzít příklad z rakouské obrany v horách proti Italii za světové války. Zde bylo viděti, že není v horách třeba početné převahy.

Generálové Jamini a Dufour již dříve takto řešili obranu Švýcar. V pokračování článku bojuje autor pro myšlenku, že i rozenému Švýcaru je třeba, aby v době své vojenské služby konal většinu výcviku v horách a ne v rovině, zásada, proti které se podle autora ve výcviku švýcarského vojska chybí. Hájí také zásadu, že horská vojska mají být rekrutována mezi obyvatelstvem z hornatých krajů. Z toho a z výcviku v horách plyne jen užitek, neboť jak dokázáno ve světové válce (Alpini v Italii, Francii, Rak.-Uhersku), byla tato vojska nejlepší a nejvytrvalejší. (Dokončení.)

#### Čís. 10.

Plk. F. Feyler: Dva druhy války.

Autor zde pojednává o paktu SN, podle kterého je v budoucnu možná dvojitá válka, t. j. předně válka - t. zv. „trpěná“, taková jako před světovou válkou, a pak válka, kterou by vedla SN. svými členy proti odbojníku jinému k zachování svého prestiže.

Prvá je možná tehdy, kdyby se řada národů neshodla na zakročení a urovnání vzniklého konfliktu.

Další pokračování článku pojednává o možném stanovisku Švýcar v některém z výše uvedených případů u blízkého souseda.

#### V.: Výcvik horských vojsk. (Dokončení.)

Autor pokračuje v důkazech, že horským vojskům je naprosto třeba, aby svůj výcvik prováděla co nejvíce v horách a ne na rovině, třebaže by mužstvo pocházelo z horského obyvatelstva. Horolezecké školy nepatří do měst, všechny školy těchto vojsk třeba přiblížiti co nejvíce horám. Svůj článek končí výzvou k ukončení a k nápravě těchto tak nezdravých poměrů pro výcvik horských vojsk.

#### Mjr. Anderegg: Naše obranná strategie.

Pojednává o systému pružné obrany. V dalším průběhu článku připomíná důstojníkům, zvláště mladším, nutnost zachováti v tajnosti mob. plán a jiné a že třeba míti důvěru, a každý poručík, není-li mu znám obranný plán státu, nesmí z toho vyvozovati, že tento plán neexistuje neb je snad špatný.

Nutnost morální přípravy. Ve Švýcarech je každý občan vojákem a nepřítel, který chce jíti proti Švýcarsku nebo přes Švýcarsko, musí si býti vědom toho, že každý jednotlivec, kterého si nechává v zádech, bude mu útočníkem a škůdcem, neboť co občan, to voják.

Švýcarská kartografie.

#### Čís. 11.

Plk. Lederrey: Polní řád, základ našich předpisů.

Tento článek je jen jakýmsi letmým přehledem Polního řádu (zatímního?) švýcarské armády z 18. II. roku 1927, který obsahuje mimo předmluvu tyto části:

1. část — Národní obrana.
2. část — Bojové prostředky.
3. část — O velení.
4. část — Pochody a ubytování.
5. část — Průzkum.
6. část — Zajištění.
7. část — Útok.
8. část — Obrana.
9. část — Ústup.

Celkem není žádných zvláštností, na něž by bylo třeba upozorniti. V druhé části se klade důraz na morální činitele a na důležitost palby. V další části zdůrazňuje autor důležitost zpravodajské služby a spojení pro potřeby velitelství. Autor sám přiznává a omlouvá přílišnou stručnost svého článku, uváděje, že nechá jiným rozvinouti kritiku a podati důkladnější rozbor tohoto tak důležitého předpisu.

Npor. E. Naef. — V zdušná zbraň. V dosti důkladném článku popisuje francouzský letoun „Potez-25“, který je právě ve Švýcarech zkoušen za účelem zakoupení pro armádní účely.

Kpt. R. Masson: Společnost musea světové války. (Berne).

#### Čís. 12.

General Rouquerot: Pěší rota.

Autor, francouzský důstojník, probírá v několika kapitolách důležitost a způ-

sob použití jednotlivých zbraní, a to pušky, těžkého i lehkého kulometu, dále systém bojové skupiny a její výhody v boji. Ke konci pojednává o celkové organizaci roty a v závěru vyzníká důležitost palby automatických zbraní v moderním boji, ovšem pod podmínkou dobrého a účelného použití.

Plk. Poudret: II. mezinárodní jezdecká soutěž v Ženevě.

Npor. E. Naef: Naše pátá zbraň. Stíhací letectvo.

Autor dokazuje nutnost existence stíhacího letectva a zmiňuje se o některých letounech použitelných nyní ve švýcarském stíhacím letectvu. Jsou to: švýcarský typ A. C. 1 (motor Jupiter 420 k. s. — Fokker D-XIII (mot. Napier Lion 450 k. s.). — Fokker C.V.-D (mot. Jupiter 420 k. s.). — Článek končí krátkým doslovem o zdatnosti švýcarského letectva stíhacího a upozorňuje na některé nedostatky, které by bylo třeba vymýtit. Škpt. gšt. Preininger.

# LITERÁRNÍ PŘEHLED

## Spisy cizojazyčné.

Schön Josef, polní podmaršálek (div. generál): Šabac — Der Kampf der Deutschböhmischen 29. Inf. Division, des Prager VIII. Korps und des Budapest IV. Korps im August 1914 in Nord-west-Serbien. Vychází nákladem „Verlag der Heimatsöhne“, Liberec, Brunnengasse 28, po sešitech o 3 tiskových arších. Dosud vyšel 1.—3. sešit v září, listopadu a prosinci 1928. Cena sešitu Kč 10.—.

Konečný posudek o tomto spisu nelze dosud podati, neboť vyšly teprve tři sešity z desíti, na něž je celé dílo rozvrženo. Již nyní však lze říci, že právem zasluhuje pozornosti. Je zajímavé a pozoruhodné svým obsahem vůbec, zvláště pak musí vzbuditi zájem velké části našeho důstojnictva i naší širší veřejnosti, neboť líčí počáteční operace světové války, kterých se účastnila velká část pluků doplňovaných tehdy z Čech a mnohý z tehdejších příslušníků těchto pluků může podle fečeného spisu sledovati události, kterých se na počátku války sám účastnil.

Autor spisu byl při mobilisaci v r. 1914 velitelem 57. rakousko-uherské pěší brigády, která byla částí 29. (lito-měřické) pěší divise a napsal své dílo jednak podle vlastních zkušeností a zá-

pisů, jednak podle poválečných dokladů a zápisů jiných účastníků počátečních bojů, a to účastníků jak na straně rak.-uherské, tak i na straně srbské.

Podle titulu knihy by se zdálo, že jsou v ní vylíčeny jen boje o Šabac. Ve skutečnosti však má dílo mnohem širší základ. Sešity, které dosud vyšly, obsahují první tři a část čtvrté kapitoly knihy.

V první kapitole podává autor krátkou charakteristiku obou armád a upozorňuje na jejich rozdíly. Líčí velmi objektivně srbskou armádu, ducha této armády a celého národa, obírá se vlivem balkánské války r. 1912/13 na srbskou armádu a poukazuje na rozdíly v politické a vojenské organizaci obou válčících států.

V druhé kapitole píše o mobilisaci srbské i rakousko-uherské armády, o nástupu obou armád a o operačních plánech obou protivníků. Pokud jde o srbskou mobilisaci, nástup srbské armády a o srbské operační plán, je uvedeno celkem totéž, co praví mjr Komárek ve svém článku „Bitva na Ceru“, který byl uveřejněn ve V. R. čís. 1 a 2, ročník 1929. Velmi zajímavé za to je, co píše gen. Schön v této kapitole o nástupu rak.-uherské armády,